

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na doma za celo leto K 5.— za pol leta „ 2.00 za četrť leta „ 1.30

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. List se pošilja do odpovedi.

Določniki katol. tiskarskega društva določajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Pesamezni listi dobó se v tiskarni in pri gospodu Novaku na velikem trgu po 10 s.

Rekopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 12 h, dvakrat 18 h, trikrat 24 h.

Štev. 52.

V Mariboru, dne 29. decembra 1898.

Tečaj XXXII.

Vabito na naročevanje.

Ob novem letu vabimo uljudno vse dosedanje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se naročijo še nadalje za leto 1899 a list, ki je in še tudi naprej zgovorja resno in vestno koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje koristi.

Z novim letom izhaja naš list v isti obliki, kakor dozdaj in tudi cena mu ostane ista dokler se ne odpravi časnikarski kolek.

Kdor more naj pristopi med deležnike „katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“ vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša za celo leto 5 gold. in je v tem že tudi naročnina za „Slov. Gospodarja“. — Naročnina pa znaša za celo leto 2 glđ. 50 kr., in za pol leta 1 glđ. 30 kr., ter za četrť leta 65 kr.

Naročnina se pošlje najlaglje po poštnih nakaznicah upravništvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

Staro leto.

V Mariboru, dne 27. decembra.

Pripoveduje se o nekem francoskem gledališčnem igralcu, ki je imel mišice v obrazu tako zelo v oblasti, da se je znal z jedno polovico obraza jokati, a z drugo polovico pa se je ob istem času sladko smejal. Gledalci na smehljajoči strani so se smejali, na jokajoči strani so delali žalostne obraze, a

gledalci v sredini so občudovali spretnost igralčeve.

Spretnost, katero je imel omenjeni igralec, bi danes radi imeli tudi mi. Kajti potem bi lahko naenkrat pokazali svojim čitateljem že na obrazu čustva, ki nas navdajajo, ko se ogledujemo nazaj v leto, katero bomo v par dnevih imenovali preteklo. Mnogo žalostnega, a tudi mnogo veselega nas je doletelo v starem letu.

Veliko zlo za celo Avstrijo in posebno še za slovenski narod je nedelavnost avstrijskega državnega zbora. Naš narod je narod kmetov in delavcev. Kmetski in delavski stan sta se po zadnjih državnozbornih volitvah zaupljivo zanašala, da jima pride pomoč iz novega državnega zbora. Kmet in delavec umirata vsled neznosnih družabnih razmer. Kmetske rodbine morajo zapuščati svoje domove, kmetska posestva se razkosavajo ali pa zbirajo v rokah velikih posestnikov, kmetje morajo se odpovedavati svojemu stanu ter se uvrščevati med delavske čete. Vsled tega pa trpi tudi delavski stan. Kajti čim gostejše so njihove vrste, tem redkejši in manjši je njih zaslužek. . . Beda in stradanje iščeta si domovinske pravice med slovenskim ljudstvom. Državni zbor vsled kričanja in pretepanja nemških poslancev ni v tem letu storil ničesar v blagor propadajočih stanov.

Tudi v narodnem oziru Slovincem letošnje leto ni prineslo nič veselega. Ob mehah se krči slovenski živelj. Nemške šole skrbijo za ponemčenje slovenske dece, nemški kapital si osvaja slovenske kmete in njih

domove. Po trgih in mestih še se vedno šopiri nemškutarstvo. Njih trdnjave stojé trdno in nepremakljivo. Narodnostni boj še vsled tega ni utihnil.

Narodnostni boj pa se bije na Slovenskem ne samo proti nemškim ostankom v naših pokrajinah, ampak tudi nasproti vladi. Vlada podpira na Slovenskem nemški živelj, kjer le more in kako dolgo le more. V šolah in uradih noče ugoditi našim zahtevam. Vsi-ljuje nam nemščino in nemške uradnike, čeprav se jih branimo z vsemi silami. Vlada je sama kriva, da še na Slovenskem vihrajo narodni boji. Nasloniti se ji je treba na Slovence in čez leto in dan bode Nemštvo po naših krajih izginilo, kakor izgine sneg pred pomladanskim solncem. Kajti Nemštvo med Slovenci sestoji iz vsiljenih nam uradnikov, nemškutarstvo pa ima v teh uradnikih svojo največjo sporo.

A priznati moramo, da smo doživeli v letu, ki se poslavlja od nas, tudi marsikatero vesele pojave. In vsi pojavi nam jamčijo, da se je naše ljudstvo začelo dejanski oklepiti svojega pregovora: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

Slovenski kmet, majhen obrtnik in delavec so spoznali svoje žalostno stanje. Ker pa se jim od zgoraj ne pomaga, hočejo si pomagati sami. Gospodarska organizacija med Slovenci napreduje. Tudi na Štajerskem bodo že prihodnji mesci pokazali prve sadove slovenske samozavesti na gospodarskem polju. Nastale bodo nove posojilnice, zadruge in konsumna društva, celo v krajih, kjer bi si tega nikdo ne mislil.

Listek.

Boji in krone.

(Povest. Prevel Anton Jerovšek.)
(Konec.)

»Ti imaš neko coprnijo pri sebi, ki ti neznosne muke te proklete ječe spremeni v tolažbo in sladkost«, reče enkrat mlademu Tuanu. »Le nič ne skrivaj in ne taji, ker sem videl tvojo coprnijo, ko si jo poljuboval.«

»Res, dragi moj, prav si videl. Jaz imam res nekaj, kar me v največji nesreči dela srečnega, pa to ni coprnija, kakor ti misliš.«

»Daj mi torej stvar; tudi jaz hočem poskusiti njeno moč v tej grozni ječi.«

»Tebi bi nič ne pomagalo. Le tisti občutijo njeno moč, ki verujejo in častijo skrivnost, katero ta stvar predočuje«, odgovori deček.

»In kaka skrivnost je to? Govori!«

Franc Tuan začne na to pripovedovati roparju o Jezusu Kristusu in njegovi odrešilni smrti na križu. Ropar ga posluša, a v začetku ne preveč verno. Pa polagoma se mu omehči srce; kajti njegovo srce je bilo sicer razdivjano, a dobra stran še v njem ni bila čisto zadušena in božja milost je zmagala trdosrčnega moža, da ni vedel, kaj

se z njim godi. Ko mu Tuvan počasi, a natančno opisuje podobo križanega Jezusa, mu začnejo vroče solze kapati v razmršeno brado. »In ta sveti mož je bil med dvema roparjema križan, praviš ti?« seže Tuanu v besedo.

»Da, med dvema roparjema, in oba sta ga proklinjala.«

»Pfuj, sramota! Jaz mislim, da bi ne bil tako hudobno ravnal z Jezusom, dasiravno so tudi moje roke polne nedolžne, človeške krvi. — In Jezus je tudi proklinjal roparja, da se maščuje nad njima?«

»Nikakor ne! Obema bi bil odpustil, ako bi se bila spreobrnila. Eden se je spreobrnil, ker ga je ganila nebeška potrpežljivost in ljubeznjivost Jezusova. Zato je začel opominjati svojega tovariša rekoč: »Se tudi ti ne bojiš Boga, ki si zaslužil smrt? Ta pa ni storil nič hudega«. Nato reče Jezusu: »Gospod, spomni se me, ko prideš v svoje kraljestvo.« In Jezus mu odgovori: »Resnično ti povem: Še danes boš z menoj v raj!«

Zdaj Tuan nekoliko molči, kajti slišal je mladega roparja na tihem stokati, in je molil v svojem srcu za njega, da bi ga milost božja razsvetlila in ganila, da bi spoznal resnico.

Čez nekaj časa vpraša ropar ves spre-

menjen, če bi tudi on dobil odpusčenje od tega ljubeznjivega in usmiljenega Boga.

»Čisto gotovo«, odgovori Franc in mu začne pripovedovati o izgubljenem sinu.

»Dobro!« reče konečno skesan hudodelnik. »Daj mi zdaj poljubiti podobo križanega Jezusa. Jaz že čutim v svojem srcu nekoliko tistega sv. miru, katerega uživa tvoje srce. Dosti za danes, pa ti mi še moraš mnogo, mnogo pripovedovati, kajti v naših hribih še nisem nikdar nič slišal o krščanstvu.«

Franc je bil vesel in je hvalil Boga, da ga je pripeljal v ječo, kjer je rešil neumrjočo dušo ubogega roparja. »Bog vse na dobro obrne«, reče sam pri sebi, »in tudi krščanstvo bode začelo imeti v naši domovini srečnejše ure, naj storiijo njegovi sovravniki, kar hočejo.«

10. Dan pred polno luno.

Bil je dan pred polno luno. Na vse zgodaj že pride sivolasi Filin s svojim vnučkom Lujem pred zapadni stolp, kjer pokaže listek s pečatom višjega mandarina in zahteva videti mladega Tuana. Trikrat je že prišel k ječi in prosil za vstop, pa zastonj. Še le zdaj se mu je dovolilo stopiti v ječo, ko je prinesel pismeno dovoljenje od mandarina. Mož, ki ga je sedaj spustil v ječo,

Nove družabne razmere potrebujejo tudi nove organizacije. Človeški duh in skrb za obstanek silita neprestano naprej.

Tolažilni za bodočnost slovenskega ljudstva so tudi vsi pojavi globoke narodne zavednosti v preteklem letu. In z zadovoljnostjo moramo reči, da so posebno štajarski Slovenci letos pokazali narodno zavednost v najlepši luči. Odkod je prihajalo največ prošenj za slovensko vseučilišče, za slovensko nadsodišče, za popolno jednako-pravnost našega jezika v vseh uradih? Izmed štajarskih Slovencev. Slovenski narodni program se je ukoreninil pri nas na Štajarskem v vseh slojih. Štajarski Slovenci razumevajo svoje voditelje.

Za novo leto nimamo iskrenejše želje, ki bi jo mogli izročiti svojim čitateljem, nego da naj v novem letu izginijo vsi za Slovence žalostni pojavi, ki so nas spremljali v tem letu, a veseli pojavi naj se množijo in širijo. Novo leto naj bo za Slovence čas obnega narodnega in gospodarstvenega napredka!

C. kr. okrožno sodišče v Mariboru.

S svetlimi barvami so se naslikale v zadnji državnozbornski seji razmere pri našem okrožnem sodišču v interpelaciji, katero je vložil J. Žičkar s tovariši do pravosodnega ministra. Mi podajemo interpelacijo tukaj svojim čitateljem brez vsake opazke. Glasi se: »Dne 6. decembra t. l. se je vršila pri okrožnem in zajedno porotnem sodišču v Mariboru obravnava proti odgovornemu uredniku »Slov. Gospodarja«. V prvi vrsti se je razpravljalo pri tej obravnavi, kako se naj razumevajo članki »Slov. Gosp.« in »Delavca«, torej kako se naj razumevajo slovenske tiskovine. Tudi zaslišane priče so govorile skoro izključno slovenski. Vkljub temu so se določili sodniki, ki ne znajo docela slovenski, posebno jeden sodniški tajnik, ki se mora truditi, da se sporazumi s slovenskimi prebivalci v pokvarjenem slovenskem narečju. Bili so pa tudi porotniki zraven, ki niti nobenega slovenskega narečja ne znajo, ne da bi znali pismeni slovenski jezik. Na porotni klopi je sedel samo jeden porotnik, ki je bil slovenščine popolnoma zmožen. Zatoženec se je v polni meri poslužil pravice, da sme odkloniti nekaj porotnikov, ter odklonil same take porotnike, ki slovenščine niso bili zmožni. Vkljub temu ni bilo možno sestaviti porotniške klopi tako, da

bi bili njeni člani večji slovenskega jezika, ker je bil skoro vsem slovenskim porotnikom dovoljen dopust.

Zraven tega se pri sestavljanju letnega porotniškega seznama nikdo ne vsprejme v zapisnik, ki ne zna nemški pisati in govoriti, a nasprotno se nikdo ne briga, ali so oni, ki so vsprejeti v seznam, tudi večji slovenskega jezika. Da, ako zna kedo popolnoma slovenski, se mu šteje to celo kot pomanjkljivost. Vsled tega ni možno, sestaviti pri porotnem sodišču v Mariboru porotniške klopi, koje člani bi bili vsi slovenščine zmožni, čeprav je prebivalstvo mariborskega sodniškega okraja skoro popolnoma slovensko in čeprav vsaj 90% zatožencev na zna nemški.

Tudi pri sestavljanju porotniške klopi in pri obravnavi se nikdo ne briga, ali porotniki jezik slovenskih zatožencev razumevajo ali ne. Da, ko je pri neki porotniški obravnavi v septembru predlagal zagovornik slovenskega zatoženca, naj se povpraša, ali znajo vsi porotniki jezik zatožencev in prič, zavrnil ga je predsednik z zasmehljivo opombo, da obžaluje, ker se na ta način trati dragi čas.

V Mariboru sodijo čez življenje in smrt, čez prostost in čast večinoma porotniki, ki ne razumejo ne zatožencev, ne prič.

Istotako nima okrožno sodišče v Mariboru iz občinstva vzetega sodnika za trgovinske zadeve, ki bi znal slovenski.

Vsled teh razmer, in to bo bržkone njih namen, so pri okrožnem sodišču v Mariboru slovenske razprave, rekel bi, nemogoče.

Z ozirom na to vprašajo podpisani:

Ali so Njegovi Prevzvišenosti, gospodu pravosodnemu ministru, znane te razmere pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru, ki bijejo v obraz razumnemu, na načelu ustmenosti slonečemu pravosodju? Kaj misli Njegova Prevzvišenost storiti, da se odpravijo te napake.

Dunaj, 20. dec. 1898.

J. Žičkar, Robič, dr. Gregorec, Pfeifer, Biankini, Perič, dr. Bulat, Zore, dr. Žitnik, Vencajz, Spinčič, dr. Krek, dr. Laginja, dr. Stojan, Povše, Pogačnik, Barwinsky, Kušar, dr. Gregorčič, Einspieler, grof Coronini, Vukovič, Wachnianyn, dr. Ferjančič.

se je opravičeval, da mu je poprej odrekel prošnjo, ker mu je stari jetničar Minge strogo prepovedal, da ne sme k Tuanu pustiti nobenega človeka. Zdaj že pa Mingeja pet dni ni od nikoder, gotovo se mu je pripetila nesreča, najbrž je bil pijan in je padel v vodo. Na to hoče iti v ječo po Tuana.

»Ne, midva ga hočeva v ječi videti«, reče Filin.

Paznik vzame toraj bakljo in jima sveti v grozno ječo. Pa ko odpre ječina vrata, padeta starček in Lu skoraj v omedlevico, ker zagleda strašen, nečloveški kraj, iz katerega je prihajal grozen smrad. Filin se nasloni ob zid in si zakrije obraz s širokim rokavom, Lu pa glasno zaupije od strahu in sočutja. Ker nista mogla prenašati strašnega smrada, je moral jetničar vrata zapreti in Tuvana na zrak pripeljati.

»Že prav«, reče paznik s smehom. »Jaz sem vedel, da jetniški zrak ni za vsaka pljuča«.

Čez nekaj trenutkov stopi Tuan iz ječe. Obraz mu je bil blede, pa veselje se mu je bralo v očeh, ko zagleda svojega prijatelja in njegovega strica.

»Hvala Bogu in njegovi sv. materi, ki sta uslišala mojo molitev«, reče Tuan. »Ravno o pravem času sta še prišla. Modri

Filin, stopiva v to le sobico, jaz vam moram v naglici nekaj važnega povedati.«

Starček stopi v sobico, kjer mu Tuan v kratkem pove načrt zarotnikov, kakor ga je sam slišal. Filin v začetku niti verjeti noče. Tuan mu še mora vse enkrat praviti, da si starček zapiše imena zarotnikov in njihov načrt. Na to reče: »Tvoje besede se strinjajo z dogodki zadnjih dni. Mandarin je res dal včeraj zapreti 200 črnoprarnikov v severnem in vzhodnem stolpu. Tudi Minge je zginil, najbrž so ga odstranili, ker je vedel za zaroto. Tudi tebe čaka enaka usoda, ako zatožiš te mogočne in hudobne ljudi«.

»Da, res! Minge mi je pretil z najgrozovitnejšo smrtjo, ako izpovem le eno besedico. Pa moja dolžnost je, da žrtvujem svoje življenje za cesarja in za tisoč in tisoč nedolžnih ljudi!«

»Vi kristijani ste pač čudni ljudje!« pravi Filin. »Pa zdaj ni čas govoriti o verskih naukih. Danes ponoči je polna luna, zatorej imamo še samo nekaj ur časa, da prepričimo zaroto, ali da si vsaj rešimo življenje. In drugo bode brž najpametnejše. Črnoprarniki so že v trdnjavi in tudi vodna vrata so v njihovi oblasti. Gotovo jih je že tudi več sto skritih po čolnihih na reki. Druge trupe pa prežijo in čakajo v oblizju. Kaj še more zdaj cesar storiti? Svoje najboljšo vo-

Državni zbor.

Na Dunaju, 20. decembra.

V soglasju s finančnim ministrom je sklenil proračunski odsek, da postava zastran zboljšanja plač za državne uslužbence stopi v veljavo takrat, ko se objavi. Vlada potrebuje namreč nekaj milijonov goldinarjev, da plačo djanski zboljša. Manjšina proračunskega odseka je pa predlagala, naj se vsaj s 1. januarjem 1899 uveljavi to zboljšanje. Poročevalec dr. Pietak se je tem zahtevam ustavljal, češ, da mora vendar vlada vedeti, kje bo denar vzela za zboljšanje. Prišlo je slednjič do glasovanja po imenih. Sprejel se je predlog manjšine s 150 glasovi proti 147. Nekateri poslanci izmed katoliške stranke: Zallinger, Kern in Keil so glasovali z levičarji, mnogoteri izmed »kršč. slov. narodne zveze« so se pa odtegnili glasovanju. Po tem sklepu bi se zboljšanje sicer imelo pričeti s 1. jan. 1899. Bati se je pa, kakor je piscu teh vrstic rekel dr. Pietak, da se bo vsled te zmage levičarjev stvar še bolj zavlekla. Gospodska zbornica namreč ne bo hotela pritrditi obroku 1. jan. 1899, stvar pride nazaj v poslansko zbornico in Bog zna, kedaj se bo o njej zopet obravnavalo. Sprejel se je brez ugovora predlog katol. poslanca Zallingerja, da se ima vsem državnim uslužbencem dati priložnost, da vsako nedeljo in praznik morejo spolnovati svoje verske dolžnosti.

Ob sklepu seje ob 8. uri zvečer (seja se je začela ob 10. uri predpoldne) je imel Stojalovski mnogo vprašanj na predsednika, ta mu je pa vzel besedo. Schönerer je predlagal, naj se seja obhaja v sredo 21. dec. ter ugovarjal temu, da bi vlada na podlagi § 14 napravila začasno pogodbo z Ogrsko in uveljavila začasni proračun za l. 1899. Schönererjev predlog je pa ostal v manjšini. Predsednik je želel poslanca veselo novo leto ter obljubil, da hoče pismenim potom naznaniti prihodnjo sejo.

Deželni zbor štajarski.

V Gradcu, 28. decembra.

Pred sejo deželnega zbora je bila v stolnici sv. maša, katere se je le malo poslancev vdeleževalo. Izmed liberalne stranke so bili navzoči — razun nekaterih deželnih odbornikov — le trije. Ob 11. uri je otvoril deželni glavar sejo, omenjal cesarskega jubileja, nadalje da cesar radi žalostnega dogodka v cesarski rodbini ni mogel vsprejeti našega deželnega odbora, ki mu je hotel častitati, ter predstavil novega cesarskega namestnika.

jake je poslal ob morje, ker se je razneslo da se približuje francosko brodovje. Sploh pa se Hijephova tako ne more držati kot cesar anamski. Njegova zvezda, ki se še nikdar ni svitlo žarela, bode v kratkem zatonila. Neumnost bi torej bila, da bi se kdo za njega žrtvoval. Sami se torej hočemo rešiti. Jaz grem k cesarju in ga poprosim, da tebe, tvojo mater in druge kristijane, ki niso hoteli darovati mrtvemu cesarju pomilosti ter vas prežene v prognanstvo. Potem pridem še pred večerom po vas. Nekaj dobrih čolnov mora biti pripravljenih. Tudi tuje misijonarje še lahko opozorimo na nevarnost. Predno bode polna luna na nebu, smo že lahko vsi v varnem zavetju«.

Franc nekaj časa tiho premišljuje. Potem pravi: »Če se nesreča res ne da več odvrniti, potem nas res nobena dolžnost več ne veže in mi lahko skrbimo za svojo rešitev. Pa poskus pa le moramo napraviti. Saj se lahko črnoprarniki v severnem in vzhodnem stolpu stražijo od zanesljivih vojakov, pri Vodnih vratih pa se nastavi z vest poveljnik! O ko bi bil že odrasčen in prost, rešil bi cesarja in kristijane, ali bi pa za nje umrl!«

Starček se čudi Tuanu, kateremu se iz obraza bereta srčnost in odločnost. »Da, da, ko bi imel cesar same tako zveste slu-

Ta je prebral cesarsko pismo, v katerem se presvitli cesar srečno zahvaljuje za čestitko ter pričakuje, da bo deželni zbor delal na blagor štajarske vojvodine. Cesarski namestnik je povzel besedo, v kateri je pristrčno pozdravil deželni zbor, obljubil, da se hoče ne le samo iz uradnih dopisov poučiti o potrebah prebivalcev, temveč da hoče sam priti v dotiko z ljudstvom ter je obljubil svojo pomoč na blagor naše kronovine. V obče je nagovor cesarskega namestnika napravil dober utis na celo zbornico. Med došlimi predlogami deželnega odbora je najvažnejša ona, da se naj dovoli pobiranje deželnih doklad za prvo polovico l. 1899.

Izvolila sta se 2 zapisnikarja (oba liberalca) in 4 overovatelji: Hackelberg, Kern, Moscon in Žičkar, prebralo se je nekaj interpelacij, ter napovedala prihodnja seja za četrtek ob 10. uri. Ta seja bo tudi zadnja v tem letu. Skoraj gotovo se bo deželni zbor sklical še le meseca majnika k daljšemu zborovanju. Lovsko postavo, kakor jo je lani sklenil deželni zbor, je potrdil presvitli cesar. O tej postavi spregovorimo v eni prihodnjih številkih obsirneje.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Budgetni in nagodbeni provizorij uveljavita se te dni s posebnimi cesarskimi naredbami, jednako kakor se je zgodilo minulo leto. Posebna naredba določevala bo, da sme vlada za dobo šestih mesecev pobirati dosedanje davščine in s temi dohodki pokriti redne stroške. Nadalje se objavi te dni cesarjevo lastnoročno pismo na oba ministerska predsednika, s katerim se za pol leta določa dosedanja kvota, ter nagodbeni provizorij za isto dobo. Lani je bila naredba o provizoriju objavljena za jednako dobo, med tem ko sta bili ostali naredbi uveljavljeni za celo leto.

Koroško. Koroški državni poslanec dr. Steinwender je izstopil iz nemške ljudske stranke. Njemu ne ugaja, da nemški narodnjaki v Gradcu hočejo vedno odločevati o postopanju stranke v avstrijski politiki, vsled česar stranka nima proste roke na vse kraje. Kakor hitro se ne zloga z graškimi kričači, nankrat se kriči o izdajalstvu. Dr. Steinwendru se gabi vedno kričanje, on je trezen mož in bi rad tudi delal. Na zadnjem shodu v Beljaku so ga nekateri nemški radikalni nacionalc

žabnike, kakor si ti! Pa kje bi naj dobil zvestih in zanesljivih poveljnikov, o katerih govoriš?»

»Jaz poznam tri in ti so: Tu, Negobin in Minam. Vsi trije so kristijani; kristijani pa ne smejo nikdar biti izdajice!«

»Negobin in Minam so kristijani! In bili so tako pogosto in tako dolgo pri Tidiku, pa vendar niso temu največjemu sovražniku kristijanov nič žalega storili! Zdaj sem prepričan, da bi že iz samih političnih ozirov naš cesar moral krščansko vero ne le trpeti, temveč jo celo povspeševati. Jaz grem zdaj takoj k cesarju in hočem Hiephovo pripraviti, da stori nagle in odločne korake zoper zaroto. Kmalo boš zopet slišal o meni.«

Filin je pregovoril jetničarja, da je pustil Tuana z Lujem v sobi, v kateri so se dosedaj pogovarjali, da še celo Tuanova mati je smela priti iz ječe in ostati z dečkoma. Srečni in veseli so bili ti trenotki za nje! Franc pripoveduje o spreobrnjenem roparju, ki je pripravljen sprejeti krščansko vero, in vsi se čudijo in veselijo nad čudapolnimi poti božje milosti. O zaroti Franc ni hotel ničesar povedati, da bi svoje matere ne vznemiril. Lu pa je pripovedoval, kako dober je nov cesar in kako se od njega rad da (Nadaljevanje v prilogi.)

hudo napadali, in dr. Steinwender je izjavil: »Rajši sem Slovenec ali pa socijalni demokrat, nego nemški radikalec«. Vsled tega ga sedaj nemški listi hudo napadajo. Danes ima dr. Steinwender v Beljaku zopet shod, in ako mu volilci ne izrečejo sijajnega zaupanja, odložil bo tudi državnozbornski mandat.

Solnograško. Solnograški katoliki so imeli katoliški shod. Razpravljalo se je o delavskem, kmetskem in obrtnem prašanju gledé poslov. Kakor se vidi je bil to nekak shod delavskih stanov. Udeležba je bila velika. Zastopani so bili vsi stanovi, ki so se v krščanski ljubezni živahno udeleževali razpravljanj.

Češko. Nemški poslanci niso hoteli vstopiti v deželni zbor. Dne 27. decembra bi moralo biti posvetovanje vseh nemških čeških poslancev, ali vstopijo v deželno hišo ali ne. Toda nemški radikali se že prej na svojo roko izdali izjavo, da ne pridejo v deželni zbor. Zato so se dne 27. decembra posvetovali o vstopu le liberalci in krščanski socijalisti. Tem sicer ni bilo za izstop, a vsled strahu pred radikali so tudi izjavili, da ne vstopijo v deželni zbor, ker je Nemštvo na Češkem vsled nepreklicanih jezikovnih naredb še vedno v nevarnosti. Češki poslanci so potemtakem zborovali sami in vse je šlo gladko.

Goriško. Kakor znano, slovenski poslanci niso hoteli več prihajati v deželni zbor, kajti vlada ni nikdar upoštevala in podpirala njih zahtev. Sedaj pa so Slovenci prišli zopet v zbornico. Gotovo se jim je dalo od vladne strani zagotovilo, da ne bodo zaman hodili v deželno zbornico. Zadnji čas je že res, da se začne vlada bolj opirati na Slovence. Slovenci so Avstriji zvesti, Italijani pa preradi škilijo čez mejo.

Hrvatsko. Poslanec David Starčević, kateri je bil dosedaj v zjedineni opoziciji, je prestopil k »čisti« stranki prava, kateri predseduje žid dr. Frank. Povod temu prestopu je dal neki predlog jednega opozicionalnega poslanca, v katerem je David Starčević zasledil potrjenje sedanje hrvatske nagodbe z Ogrsko. Pri Hrvatih so malenkosti velikega pomena v političnem položaju, a navadno le v škodo hrvatskega naroda.

Ogrska. V državnem zboru še zmeraj nimajo predsednika. Predseduje še vedno starostni predsednik Madarasz. Govori se sedaj večinoma o praznih rečeh. Rok za volitev novega predsednika še ni določen. Ker ogrski poslanci nimajo resnega dela, zaradi tega se med seboj psujejo in razžaljujejo, da se vsaj nekaj o njih govori. Za razžaljenja pa si napovedujejo dvoboje. Zadnje dni se je govorilo o deveterih dvobojih.

Vnanje države.

Nemško. Nemčija je začela brez vsakega vzroka izganjati tuje podanike iz nemške države. Avstrija se je temu krepko ustavila in Thun je zapretil, kakor znano, da bo ravno tako storil z nemškimi podaniki v naši državi. Tudi Rusija je zagrozila, da nanežene vse nemške podanike brez usmiljenja čez mejo, ako Nemčija ne ustavi hitro neopravičenega izganjanja. Nemčija se je ustrašila odločnih besed ter res ustavila izganjanje. Proti nemški oholosti je treba odločnosti, in Nemcem upade pogum.

Rusija. God ruskega carja je bil 18. dec. V političnih krogih obuja pozornost dejstvo, da je šel naš cesar v ruski uniformi, z ruskimi redi na prsih, k poslaniku Kapnistu čestitat, kar se doslej še ni zgodilo, in to isti dan, ko je bil avstrijski poslanik v Bero-linu v posebni avdijenci pri ruskem carju! Car Nikolaj se je našemu cesarju v presrečni čestitki zahvalil.

Gospodarske stvari.

Kmetijska zadruga v Horjulu na Kranjskem.

(Konec.)

Da je zadruga že v prvem letu svojega obstanka blagonosno delovala, najjasneje priča ugodno letno poročilo, iz katerega naj posameznosti navedem. Denarni promet od 1. aprila do 31. decembra 1897 je znašal 65.728 fl. 19 kr. Nakupili so različnega blaga in sicer fižola 68.820 kg. za 6303 fl. 80 kr., drv 100 sežnjev za 480 fl., pšenice 5000 kg. za 600 fl. 4 kr. otrobov 50.000 kg. za 2450 fl., moke 10.000 kg. za 1752 fl. 40 kr., železa 30.000 kg. za 3279 fl. 39 kr., špecerijskega blaga za 1523 fl. 29 kr., manufakturnega blaga za 3531 fl., galanterijskega za 911 fl. 24 kr., koruze 40.500 kg. za 2550 fl., vina 32.800 lit. za 5912 fl. 64 kr., ovsa 1709 kg. za 91 fl. 49 kr., kmetijskega orodja domačega izdelka za 373 fl. 69 kr., prašicev in mesa za 2022 fl. 3 kr. Od tega so prodali do konca leta 1897 fižola 68.790 kg. za 6445 fl. 25 kr., pšenice za 540 fl. 78 kr., otrobov 38.000 kg. za 1560 fl., moke za 1720 fl. 75 kr., železa 20.000 kg. za 2390 fl. 63 kr., špecerijskega blaga za 1246 fl. 76 kr., razne drobnine za 100 fl., manufakturnega blaga za 2055 fl. 12 kr., vina 17.780 lit. za 2685 fl. 20 kr., koruze 30.000 kg. za 1420 fl. 90 kr. in drv za 400 fl.

Skupni dobiček znaša za prvo leto 3238 gld. 56 kr. in se tako-le razdeli: pristopnina 230 gld., dobiček pri blagu 2922 gld. 56 kr., dar kranjske hranilnice 50 gld. in nepovrnjeno na železnici 36 gld. Od tega dobička se je plačala nagrada 324 gld., obresti od posojila 145 gld. 22 kr., užitninski davek 335 gld. 56 kr., voznina, dnina, pisarna itd. 1641 gld. 89 kr., obresti in dividenda deležev 104 gld., tako da znaša čisti končni dobiček 687 gld. 89 kr.

To je gotovo lep gmoten uspeh za začetek. Ker ima zadruga svojo lastno hišo, katere vrednost z inventarjem vred presega 4000 gld., je tako sedaj popolnoma samosvoja in ji je nadaljni napredek s tem zagotovljen. Kar so udje pridelali, so takoj spravili v denar: prodali so pridelke zadrugi, katera jih jim je dosti bolje plačala, nego prekupei in sicer ali v denarju takoj, ali pa jim je dala drugo jim potrebno biago v zameno. Zadruga pa je počakala ugodnega časa, da so bile cene dosti visoke, potem pa je pridelke na veliko prodala, n. pr. cele vagone fižola.

Blaga je zadruga naročila naravnost iz tovarnen in od prvih posestnikov, tako da je napravila dvojen dobiček pri tem. Če trgovec kupi od tovarne, ostane njemu dobiček dražje razprodaje. Ljudje pa morajo blago dražje plačevati. Ta dobiček pa je odpadel tu na zadrugo; na vsakega uda nekaj. Udje pa so vsled tega za 10—20 odstotkov ceneje dobivali blago pri zadrugi nego pri trgovcu. Vsak ud ima svoj delež; ta se mu tudi obrestuje in od čistega dobička se dobi svojo dividendo.

Iz tega je jasno, koliko je koristila zadruga Horjulčanom. Že prvo leto, in koliko koristi lahko našim ljudem sploh, kjer si ga bodo ustanovili. V Horjulu se je veliko žganja popilo, dokler se ni ustanovila zadruga, ki toče po ceni pristno vino. Sedaj ljudje zmerno uživajo vino, žganje pa opuščajo. V prvem letu delovanja zadruga se je dac na žganje v Horjulu za 3000 gld. znižal, kar je gotovo vesela prikazen. Če kmet kaj ima, ne more prodati, ali pa mora prodati pod vrednostjo za najnižjo ceno, ako hoče sploh kaj denarja dobiti. In dostikrat mora čakati, da se mu blago še pokvari. V tem oziru so kmetu najboljša pomoč: zadruga. Pri njej lahko udje hitro spravijo v denar svoje pridelke in dobiček, ki ga sicer vtaknejo v žep obilni oderuški židovski prekupei in barantači, ostane zadrugi, to je njenim udom. Zadruga torej drago prodaja pridelke udov in jim dosti

ceneje prodaje blago, v tem obstoji velika korist in važnost zadrug.

Začnimo torej tudi na Štajarskem z ustanavljanjem zadrug, posebno v krajih, kjer so trgovci naši največji nasprotniki in ne hranimo več teh pijavic, ki žive od nas, pa so našega naroda največji sovražniki.

Vino, sadje in poljske pridelke naj kupijo zadruga, tako bo ostal dobiček med nami. Kjer so pošteni krščanski naši trgovci, jih z zadrugami ne uničimo, temveč ondi se zadruga pečaj z nakupovanjem in razprodajanjem na veliko, kjer so pa nasprotniki, tam si pa uredi popolnoma prodajalnico. Dokler ne bomo na lastni zemlji s svojim denarjem sami gospodarili, ne bo boljše ne v gmotnem ne v narodnem oziru. Zadruga, slovenski kmetje, so naša rešitev! Torej povsod na delo! In kmalu se bo obličje naših južnoštajarskih vasij, trgov in mest spremenilo.

Dopisi.

Dunaj. (Odločna beseda.) Ker naši poslanci vsled nagajanja nemških kričačev ne morejo priti do besede, da bi razkrili v ostrih govorih rane svojega naroda, pomagajo si z interpelacijami. Zopet imamo v rokah interpelacijo vzorno delavnega poslanca J. Žičkarja in tovarišev zastran slovenščine pri uradih v Ptuj in Malinedelji. Glasi se tako: Pravzaprav je samoumevno, da je visoka vlada dolžna, skrbeti pri javnih uradih za napise v jeziku onega ljudstva, za koje so uradi ustanovljeni. Akoravno pa slovenske občine že leta in leta prosijo za to svojo najpriprostejšo pravico, se jim vendar še v mnogih slučajih ta pravica dosledno odklanja. Tako je moral poslanec, ki je spodaj na prvem mestu podpisan, še pred nekaterimi tedni vložiti na različna ministerstva pritožbo okrajnega zastopa ptujskega na Štajarskem, kjer se pravi, da je zastop že večkrat prosil za slovenske napise na pečatih različnih c. kr. ptujskih uradov, a da se željam slovenskega prebivalstva dosedaj ni ugodilo, še več, omenjenemu zastopu se na njegove vloge niti odgovorilo ni.

Posebno značilen pa je sledeči slučaj. Občine Radoslavci, Godomerci, Malanedelja, Moravci in krajni šolski svet pri Malinedelji so večkrat zaporedoma vložile prošnjo za slovenske napise pri c. kr. poštne uradu Malanedelja. Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je za ukazalo c. kr. poštne in brzojavnemu ravnateljstvu in Gradcu, naj se prošnja usliši; in ravnateljstvo je res že l. 1896 naznanilo županstvu v Radoslavcih, da bo se prošnja ugodilo, kadar bo postal tedanji poštni pečat neraben. Pred nekolikimi dnevi pa se je poslal ondotnemu poštne uradu novi pečat, a samo z nemškimi napisom. Namesto da bi c. kr. poštne in brzojavno ravnateljstvo v Gradcu izvršilo ukaz visokega c. kr. trgovinskega ministerstva in da bi rešilo svojo obljubo, je na ta način zakrivilo le popolnoma opravičeno vznemirjenje med slovenskim prebivalstvom. Te neznosne razmere se morajo odstraniti s tem, da upeljejo vsi javni uradi, ki so ustanovljeni za slovensko ljudstvo, na svojih pečatih, napisih in tiskovinah tudi slovenska imena.

Podpisani si usojajo, vprašati visoko skupno ministerstvo: Ali visoka c. kr. vlada pripoznava pravico slovenskega ljudstva, da zahteva po načelih narodne enakopravnosti, naj se v vseh onih krajih, kjer prebiva slovenski rod, naredijo vsi uradni napisi, pečati, tiskovine v slovenskem jeziku? Ali je voljna, uresničiti naše pravične zahteve, ker vendar pri tem nima nobenih posebnih stroškov? Posebno, ali je visoka c. kr. vlada voljna, ugoditi večkratnim zahtevam v to poklicanih zastopov ter ukazati, da se v Ptuj in pri Malinedelji pri vseh ondotnih c. kr. uradih naredijo napisi v slovenskem jeziku?

Dunaj, 20. decembra 1898. J. Žičkar, dr. L. Gregorec, Robič in tovariši.

Gornja Radgona. (Takšne Nemce mi ljubimo), kakor je bila grofica Wurmbrand, katero smo pokopali na sveti post. Čeravno so nji bile na stežaj odprte vse prijetnosti zemeljskega življenja, vendar se ni dala preslepiti, marveč si je izvolila tiho samoto na svoji grajščini v Zgornji Radgoni. Ona je ljubila Boga, izpolnjevala je vestno božje zapovedi; molitev in spokorna dela so bila njena najljubša opravila na svetu. Ona je ljubila sv. cerkev, izpolnjevala je natančno cerkvene zapovedi; dokler je bila zdrava, ni nikoli izpustila zapovedane službe božje; v cerkvi, najbližje prednjega altolja, je imela svoj sedež, kamor je tudi ob delavnikih pogosto zahajala ter celi fari Sv. Petra dajala najlepši vzgled lepega vedenja v cerkvi. Sv. zakramente je navadno prejela vsak mesec po enkrat, izredno tudi večkrat. Postna postava nji je bila sveta. Ona je ljubila sv. Očeta in sploh vso katoliško duhovščino; za sv. Očeta je dala pogosto sv. mašo služiti in domačih duhovnih pastirjev sploh ni drugače imenovala, kakor ljubi duhovni gospodje. Ko ni mogla več v cerkev priti, dala je v grajski kapeli služiti sv. mašo in si na dom prinašati sv. obhajilo. Ona je o vsakem človeku dobro mislila, mu dobro želela, o njem dobro govorila in, če je bil v potrebi in če je bilo v njeni moči, mu tudi dobro storila. Siromakom je bila usmiljena mati. Obče mnenje je, da je ona bila polna krščanskega duha in najboljša dušica v celi fari. Zato njo je pa tudi ljubilo vse, kar je krščanskega pri Sv. Petru in v Radgoni, in se je udeležilo njenega lepega pogreba. Le tisti so izostali, kateri niso imeli časa in katerim je mrzilo njeno pobožno življenje. Družbena dekleta od Sv. Petra so njo spremljala v beli obleki k zadnjemu počitku. Naj v miru počiva! Takšne Nemce mi ljubimo!

Razne stvari.

Domače.

(Veselo novo leto) želimo svojim naročnikom, dopisovalcem in prijateljem. Upamo, da nam bodo vsi oni, ki so se dosedaj zbirali okoli našega lista, bodisi kot naročniki bodisi kot sodelovalci, ostali tudi v prihodnjem letu zvesti in naklonjeni. Le z vsestransko gmotno in duševno podporo se mora povspeti naš list na oni višek, kojega si zasluži po svojem starem, vzvišenem programu: »Vse za vero, dom, cesarja«. Cenjene čitatelje opozarjamo na današnjo listnico upravnitva.

(Mil. knez in škof) so bili včeraj pri otvoritvi deželnega zbora štajarskega. Že zvečer so se vrnil zopet v svoje bivališče.

(Slovenski mora govoriti.) Deželni zbor štajarski se je včerej otvoril. Natančneje poročilo prinašamo na uvodnem mestu. Tukaj moramo omeniti, da niti namestnik niti deželni glavar pri otvoritvi ni izpregovoril niti jedne slovenske besede. Slovenski deželni poslanci naj odločno zahtevajo, da se pri otvoritvi tudi s teh mest sliši slovenska beseda. Kdor hoče biti namestnik in deželni glavar nemško-slovenski vojvodini štajarski, mora tudi nemški in slovenski znati govoriti. Če ne zna, pa se naj uči!

(Iz Gradca) se nam poroča, da se snuje v prestolnici štajarske dežele slovensko-katoliško delavsko društvo. Čim bolj se graški Nemci bojijo Slovencev, tem večji pogum dobivajo naši rojaki. Tako je prav! Le pogumno naprej.

(Kupujte v Mariboru) le pri slovenskih trgovcih, one reči pa, ki jih ne dobite pri slovenskih, pa le pri onih nemških trgovcih, ki imajo tudi slovenske na-

pisane. Kjer ni nobenega slovenskega napisa, tje ne zahajajte!

(Nov list.) V Celju je začel izhajati nov list »Slovenska zadruga.« Namen mu je, povspesovati gospodarstveni razvoj med Slovenci. O listu izpregovorimo v prihodnjem letu svoje mnenje.

(Nedeljski počitek.) Spodnještajarska notarska zbornica je vsled prošnje društva slov. odvetniških in notarskih uradnikov vpeljala po notarskih pisarnah delni nedeljski počitek, in sicer, da ima vsak not. uradnik vsako drugo nedeljo prosto, uradne ure pa so ob nedeljah in praznikih sedaj od 9—11 ure. Želeti bi bilo, da bi se nedeljski počitek tudi po odvetniških pisarnah, posebno pa po trgovinah vpeljal, kajti v posvečevanju praznikov smo pri nas še prav na slabem, tako da nas v tem celo prekašajo — židje.

(Zopet obsojen.) Celjski dr. Stepischnegg pritožil se je bil zoper sodbo, s kojo je bil radi razgrajanja obsojen na 200 gld. kazni. Vendar je bil zopet spoznan krivim; kazen se mu je pa vsejedno znižala na 70 gld.

(Iz Št. Petra niže Maribora) nam pišejo: Mnogo duhovnega veselja smo doživeli letošnje leto pri Sv. Petru; obhajali smo srebrno sv. mašo vč. g. župnika, kolikor mogoče slovesno: trenutki posebnega duhovnega veselja pa so bili dnevi sv. misijona, ki so nam ga naš dušni pastir oskrbeli iz hvaležnosti do Boga, ker jim je dal dočakati petindvajsetletnico duhovstva, a tudi v zahvalo župljanom, ki so ob tej priliki pokazali svojo udanost dušnemu pastirju. Sv. misijon sta vodila z zgovorno in navdušeno besedo oo. jezuita Doljak in Vrhovec.

(Zavedne občine.) Vsi občinski odbori v župniji Št. Jurij ob Ščavnici so sklenili, prositi za slovensko vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani ter bodo izročili prošnje svojemu drž. posl. V. kurije, g. J. Žičkarju. Slava vrlim občinam! — V svoji seji 26. nov. je občina Bezovica v Črešnicah na državni zbor prosila za slov. nadsodišče in vseučilišče v Ljubljani, in za slovensko uradovanje pri železnicah in poštah!

(Otročja jeza.) Pri Kapeli blizu Radgone se je pred kratkim nekdo tako jezil čez naš list, da ga je javno raztrgal na majhne koščke. Ali je gospod škodil s to smešno jezo sebi na ugledu, ali pa našemu listu, sodbo o tem prepuščamo svojim čislanim čitateljem.

(Sitno vsiljevanje.) Naša nemško-nacionalna tovarišica »Marburger Zeitung« skoro v vsaki številki govori o našem listu in želi, da bi se mi z njo kregali. Toda čeprav smo dobrosrčni ljudje, vendar dragi tovarišici te uljudnosti ne moremo storiti, ker se z listi, ki so na časnikarskem polju le malega pomena in male važnosti, nočemo baviti. »Marburgerca« nam torej naj oprost, da se ne oziramo na njo v svojem listu. Da pa še nadalje polni svoje predale s poročili o našem listu, ji radovoljno dopuščamo.

(Mesto uslužbenca) je prosto pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Mariboru. Plača 300 gld., aktivitetna nagrada 75 gld. pa uradna obleka. Prošnje se naj vložijo pri c. kr. finančnem ravnateljstvu v Mariboru.

(Iz Vojnika) se nam poroča, da je umrl veren in značajan rodoljub Ant. Jošt, po domače Malejen Tonček. N. v m. p.!

(Na železnicah) se bo od 1. januarja naprej računilo le po kronah in vinarjih. Pri pošiljatvah se toraj naj zanaprej vrednost naznani le po novi veljavi.

(Kako je Svederc zadrugo osnoval) je poučna prigodba v letošnjem Mohorjevem koledarju. V tem spisu je župnik P. Bohinjec kaj izvrstno opisal ustanovitev in delovanje kmetijske zadruga v Horjulu na Kranjskem, o kateri piše tudi naš list. Berite jo dvakrat, trikrat vsi, ki se zanimete za kmetijske zadruga, katere edine bodo rešile slovenskega kmeta tujega oderuštva in nasilstva.

podučevati o krščanstvu. Po mnenju Lujevem še bode Hijephova postal kristijan. Dalje pripoveduje Lu, da je vestno izpolnjeval svojo obljubo in vsak večer molil pred podobo nebeške kraljice lepo molitvico, katero se je naučil od Tuana. Pripomnil je tudi, da se hoče dati krstiti, če ne poprej, vsaj takrat ko cesar; kajti, pristavil je še po otročje, tako dolgo nima prave srčnosti za to, dokler nima kot kristijan pričakovati nič drugega, kakor smradljivo ječo in še mnoge druge strašne muke. Vendar pa moli vsak dan in prosi nebeško kraljico, da bi mu sprosila potrebno srčnost, da bi se upal dati krstiti. »To bode Marija gotovo storila«, pravi Tuanova mati; »Le prav ponižno moli in jo prosi za to!«

Tako jim mine jedna ura. Zdaj pa pride Filin z nekaterimi mandarini in prenese cesarjevo povelje, da se mora Tuan in vsi drugi kristijani takoj izpustiti iz ječe. Nezmerno veselje je zavladalo po strašni smradni ječi. Posebno sta se veselila Tuanova mati in mladi Lu. Filin jih navdušuje in priganja, naj se hitro pripravijo za odhod iz ječe. Tuanovi materi še prav posebno naroči, naj bode na vsak način pripravljena za odhod iz mesta, ko se bode on z Tuanom in Lujem vrnil do cesarja.

Nato hiti stari Filin z dečkoma v cesarsko palačo. Franc se tam naglo preobleče v svojo dvorsko obleko. Na to ga peljejo pred cesarja, ki ga je s svojimi svetovalci pričakoval. Mladi vladar in njegovi svetovalci so bili zelo vznemirjeni, kajti vse se je potrdilo, kar je izpovedal Franc o zaroti. Pri zaprtih črnoprarnikih so našli pod obleko skrito orožje: pred »Vodnimi vrati« je bilo mnogo sumljivih ladij in čolnic; vojnega ministra pa in drugih merodajnih oseb niso mogli nikjer najti. Ko je Franc s Filinom stopil v sobano, se je ravno sklenilo, da se cesar hoče rešiti z begom, ker se na zvestoto svojih stražnikov ne sme zanašati. Vendar pa se niso mogli zjediniti, kam in po katerem potu naj cesar pobegne iz mesta. Nekateri svetovalci so se tačas, kar sta prišla Tuan in Filin, že odstranili, da bi skrbeli za svojo rešitev.

Hijephova je sprejel Tuana prav prijazno in ga imenoval prvim svojim služabnikom ter mu obesil okoli vratu dragoceno verižico za njegovo zvestoto. »Seveda«, pripomni cesar žalostno »ti moja naklonjenost ne bode dolgo koristila, temveč ti bode znabiti celo na škodo; kajti po nasvetu svojih svetovalcev moram pobegniti iz mesta. Vendar upam, da mi bodeš ostal zvest in me spremljal na begu.«

»Tudi v smrt«, odgovori Franc Tuan. »Pa Veličanstvo, ali nočete s pomočjo treh krščanskih mandarinov, ki sem jih nasvetoval modremu Filinu, vsaj poskusiti, če se še morda da preprečiti zarota?«

»Moji svetovalci niso tega mnenja«, odgovori cesar. »Vaši svetovalci ne poznajo krščanske vere in njene stroge zapovedi, da mora vsak dati cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega«, reče Tuan. Med tem pridrvi poveljnik cesarjeve telesne straže v sobano kriče: »Sel je tukaj! Francozi pridejo!«

Sel vstopi ves zasopihan in naznani, da je prišlo pred izliv reke Hue mogočno brodovje obstoječe iz velikanskih ladij, ki zahteva, da se mu prepusti prost vhod pred mesto in da se mu izroče trdnjave. In poslanec še ni končal, ko se že zasliši gromenje topov. Vse hiti k oknom in poslušajo. Nihče ni več dvomil nad naznanjeno novico, kajti od vzhoda sem je močno donelo pokanje težkih topov.

»Kaj naj zdaj storim?« reče mladi cesar preplašeno. »Preostane nam le izbirati med črnoprarniki in Francozi! In poveljnik črnoprarnikov se je zarotil, da me umori!«

»In skoraj ravno tako nevarno bi bilo, ako bi se pridružili Francozom«, reče Filin. »Vendar pa nas njihov prihod za zdaj znabiti reši. Mi moramo takoj pozvedeti njihove

zahteve in medtem skrbeti za cesarjevo varnost. Zatorej predlagam, da prevzame krščanski poveljnik Negobin s svojo četo stražo na dvoru, vsi drugi vojaki pa naj zasedejo nasipe.«

Predlog se je sprejel in izvršil. Medtem pa se je gromenje topov vedno bolj in bolj bližalo mestu. Na reki je vse mrgolelo majhnih čolnic z ubežnimi Anamci pred Vodnimi vrati, katera je v naglici zasedel nek krščanski mandarin. Med ubežniki so bili pomešani tudi črnoprarniki; vsi so bili oboroženi in so zahtevali od krščanskega mandarina vhod v mesto. Boj se je bil tudi v trdnjavi. Črnoprarniki, ki so bili navidezno vjeti in v ječo pahnjeni, so namreč slišali topove in so mislili, da se je upor proti cesarju s tem že začel. Zato so pridrvi iz ječe in napadli takoj neka utrjena vrata v znotranji trdnjavi. Pred cesarsko palačo pa so cesarju nezvesti vojaki zahtevali, da se takoj odstavi Hiephoa, ki je med tem popolnoma obupan s svojimi ženami pobegnil v notranji del svoje palače. »Edina rešitev je še mogoča, ako Francozi zasedejo trdnjavo«, reče okoli stoječim. Pa kdo naj naznani to mandarinu pri Vodnih vratih, ker je vse polno puntarjev? »Jaz hočem poskusiti to z božjo pomočjo«, reče Franc Tuan in se takoj odpravi na nevarno pot,

11. Izročitev.

Tuan hiti s cesarjevim poveljem čez vrtove, čez zidovje in plotove proti »Vodnim vratom«. Divji hrup se je razlegal od palače, pa še večji je bil pri »Vratih«. Tuan malo postoji in poslušajo. »Da bi Negobin še vsaj pol ure mogel braniti cesarja«, pravi sam pri sebi. »Zdaj moram napraviti ovinek, ker pri prihodnjih vratih ne bode mogoče skoz gnečo priti«. Zato se obrne na drugo stran, kjer pride do enega izmed vodotokov, ki so napeljani po vrtu. Tam se vsede v čolnic in z vsemi močmi vesla proti reki. A ko pride do mesta, kjer je trdnjavino zidovje v mogočnem oboku šlo preko vodotoka, vidi, da mu težko, železno omrežje zapira nadaljno pot. Franc ne premišljuje dolgo. Naglo sleče zgornje obleko, spleza na omrežje in se med zgornji redkejšimi železnimi sibkami potegne na drugo stran ter skoči v vodotok. Popolnoma upehan priplava vendar srečno zopet na obrežje.

A zdaj je še imel dobre četrte ure do Vodnih vrat. Dasi čisto utrujen, nadaljuje vendar takoj svojo pot. Pa komaj stori kakih sto korakov, mu pridrvi nasproti divja pijana druhal. Franc jo spozna in obledi. Bili so namreč roparji, ki so bili poprej z njim v isti ječi, in katere so osvobodili črnoprarniki. Ti roparji so se napili riževega žganja, ki je njihovo divjo krvoločnost še pomnožilo, in zdaj so drvili proti cesarjevi palači, da bi tam ropali in morili. Franc se ves v strahu stisne k zidu, da bi divja druhal šla mimo njega. A komaj ga prvi divjak zapazi, potegne svoj meč in Franc pade ob tla ves krvav in težko ranjen.

Drug razbojnik, še mlad mož, ki ni pil pogubonosnega žganja kakor njegovi tovariši, vidi to grozovitost. Naglo skoči pred morilca, ki je že drugič zamahnil, in odvrne smrten udarec s svojo roko od ubogega Franca. »Grozovitnež! Ti hočeš angelja umoriti!« zakliče svojemu krvoločnemu tovarišu, ki v svoji pijanosti lomasti naprej, rjoveč s pijano druhaljo.

»Ubogi otrok!« pravi mladi ropar, ko briše Tuanu kri iz težkoranjenega čela. »Ta deček bode pač kmalo šel k svojemu dobremu Bogu, o katerem mi je tako krasno pripovedoval. A glej, Tuan odpira oči! Ali me še poznaš, Tuan?«

»Da, da, dragi Li; angelj varuh te je pripeljal še o pravem času. Nesi me hitro k Vodnim vratom. Tje moram prinesti važno povelje, od katerega je odvisno življenje našega cesarja.«

»Pusti cesarja, Tuan! Tvoje življenje hočem rešiti, ako bode mogoče«, odgovori

ropar in skuša močno krvavečo rano Tuanu obvezati. A Tuan ga tako dolgo prosi, da ga konečno res naglo nese k Vodnim vratom.

Ravno o pravem času je še dospel tje. S silo se je polastil krščanski mandarin Minam teh vrat in jih branil proti napadu črnoprarnikov od zunaj in znotraj. Zdaj so bila vrata popolnoma v njegovi oblasti; kajti črnoprarniki, ki so jih napadali od zunaj, so se umaknili pred francozko ladijo, ki se je približevala trdnjavi, uporniki pa, ki so bili v trdnjavi, so z vso močjo začeli napadati cesarsko palačo. Minam je hotel vrata braniti proti Francozom do zadnjega vzdihljeja, da še veselil se je, da bode mogel pokazati svetu, da kristijani niso izdajice. »Ravno tako hlabro kakor proti upornikom, se hočemo bojevati tudi proti Francozom, dasi ravno so kristijani!« Tako je navduševal svoje vojake. On je bil prvi na nasipu, ter nastavljal slabe anamske topove proti francozki ladiji, ki se je ustavila vratom nasproti. Na francozko zahtevo vrata odpreti, je odgovoril s strelom. Seveda je kroga brezvspešno odskočila od okovane ladije, nasprotno pa so francozke ladije napravile ogromno škodo v zidovju mestnega nasipa. Nespretni anamski vojaki se hočejo prestrašeni umakniti. Pa Minam jim stopi z mečem nasproti in pravi: »Kdor zbeži, tega pobijem jaz; in če bi jaz bežal, storite z menoj ravno tako. Pogum, vojaki, pogum! Če tudi naše krogle okovani ladiji ne morejo nič škodovati, vendar ne bodo tako brezvspešne, ko kode začel sovražnik stopati na suho.«

In res bi bil Minam še zadrževal s svojim pogumom Francoze nekaj ur in tako nevedoma pripomogel upornikom, da bi se bili brez skrbi polastili palače in umorili cesarja, ako bi ne bil prišel Tuan s cesarskim poveljem. Vojak naznani pogumnemu poveljniku, da je prišel cesarjev poslanec s posebnim poveljem. Minam mu gre takoj nasproti in najde Tuana popolnoma onemoglega v rokah spreobrnjenega roparja. Franc odpre svoje oči in reče: »Hvala Bogu, to je Minam! Cesar vam zapove, da takoj pustite Francoze v mesto. Tukaj je njegov prstan v potrdilo, da me je poslal.«

Minam se prestraši in reče: »Nesi svoje povelje k prihodnjim vratom, kjer stoji paganski mandarin! Jaz bi povelja ne izpolnil rad, ker bi se potem vedno reklo, da je krščanski mandarin spustil sovražnike v mesto.«

»Pa cesar Vam to zapove! Jaz dvomim, da še bodem živ prišel do prihodnjih vrat in med tem se bodo prekucali že najbrž polastili cesarske palače. Krščanski vojak pa kaže svojo zvestoto mnogo bolj s pokorščino kakor s smrtjo, ako mora pri tem tudi svojo čast žrtvovati. Mislite si Jezusovo ponižnost in sramoto njegovega križa, s katerim nas je odrešil!«

Minam si obriše solze iz oči in reče: »Božja volja se naj zgodi!« Pri teh besedah skoči zopet na nasip in da z belo zastavo znamenje, da se hoče udati. Strel takoj preneha in francozki vojaki začnejo stopati na suho. Med tem ko se vrata odpirajo, pošlje Minam oddelek svojih vojakov z jednim častnikom, da bi pred palačo upornike napadel od zadej. Vsa vrata so bila odprta, anamski vojaki so povsod zapustili svoje prostore že pri prvem strelu sovražnih topov, le Minam je še s svojimi kristijani branil Vodna vrata, dokler jih na izrečno povelje cesarjevo ni moral odpreti.

Minam sprejme med tem francozkega poveljnika in mu naznani, da je cesar zapovedal vrata odpreti, ker je v veliki nevarnosti. Francozki častnik je nato pripravljen v zvezi z zvestimi Anamci braniti cesarja in zadušiti upor. Oddelek francozkih vojakov zasede torej vrata, drugi pa naglo odidejo pred palačo, kamor pridejo ravno v trenutku, ko so si črnoprarniki priborili stranski vhod, skoz katerega so ravno hoteli s krikom in vriskom prodreti v palačo. Pa nekaj na-

gih strelav iz francoskih pušek razkropi v trenutku vriskajoče roparje in reši cesarja.

Ko Filin naznani cesarju, ki je bil ves bled od strahu in je vsak trenutek pričakoval smrt, da je rešen, zakliče cesar: »Zato se moram zahvaliti kristijanom!« Na to imenuje Negobina za svojega vojnega ministra (mandarina).

»Negobin je pred palačo padel«, pravi Filin, »in tudi Tuan, ki je pripeljal Francoze, je bojda težko ranjen.«

»Negobina torej ne morem več poplačati«, pravi cesar žalosten. »A Tuana mi takoj pripeljite sem! Kakor svojemu bratu, mu hočem streči.«

12. Konec.

Francoski admiral Courbet je brez posebnih težav dospel s svojim brodovjem do mesta. Tam so ga sprejeli pri vodnih vratih francoski vojaki, katere je Minam na cesarjevo povelje spustil v mesto. Ako bi Hiephovo prestala prekucija ne bila prisilila Francozov spustiti v mesto, bi si bilo francorko brodovje v kratkem tudi priborilo vhod.

Hiephova je moral zdaj sprejeti vse pogoje, ki so mu jih stavili Francozi. Priznati je moral vrhovno oblast in varstvo Francije ter prepustiti trdnjavo Francozom. Anamski vojaki so morali oditi iz mesta in le majhno telesno stražo, kateri je imenoval za poveljnika kristijana Minama, si je cesar še smel obdržati. Francozi so v malo dneh močno utrdili trdnjavo. Tako je bil cesar pravzaprav le jetnik svojih evropskih varuhov, ki so mu rešili krono in življenje. Po dolgem poganjanju je konečno podpisal pogodbo dne 25. avgusta 1883. Ko je podpisal svoje ime, reče polglasno: »To je najbrž moja smrtna obsodba. Moji mandarini mi ne bodo nikdar odpustili, da sem za svojo krono Francozom prodal neodvisnost anamskega cesarstva.« In cesar je imel prav.

Zvečer tega velepomembnega dneva v zgodovini anamski je šel o. Hoang z mladim zdravnikom francoske posadke proti cesarski palači.

»Danež ste gotovo veseli, častiti oče«, pravi zdravnik misijonarju. »Krščanske občine stoje sedaj pod francoskim varstvom. Krščansko vera se bode zdaj mogla naglo razširati in v kratkih letih bode Anam krščansko kraljestvo.«

»Dal Bog, da bi bilo tako, kakor pravite«, odvrne misijonar. »Vendar pa se bojim, da bode današnji dan povzročil novo strašno preganjanje, ki bode pokončalo najbolj cvetoče krščanske občine.«

»Ali nezaupate Hiephovi?« vpraša zdravnik. »Cesar nima nobene moči več v državi, odkar je prodal neodvisnost anamskega cesarstva Francozom, katere Anamci srtno sovražijo.«

»Nase zmagonosno orožje mu bode dalo moč in bode varoval kristijane«, reče zdravnik dalje.

»V tem mestu in v drugih, katera ste zasedli, vam bode že mogoče varovati kristijane. Pa kdo bode varoval kristijane, ki živijo v sredini dežele med pagani, kateri so v zvezi s črnoprarniki? Vi ne morete cele dežele zasesti! In kaj pa potem, ako vas vaša vlada domov pokliče, kakor se je zgodilo pred 10. leti v Tongkingu, kjer vam je pri odhodu svetilo 80 gorečih krščanskih vasi in kjer je malo dni za vami prelilo 10.000 kristijanov svojo kri?«

»Namen francoske vlade ni tukaj razširati krsčanstvo, katero doma neusmiljeno zatira. Vladi se gre tukaj za politično moč in pogubno bogastvo!«

Mladi zdravnik obmolkne, ker o. Hoang je govoril golo resnico. Čez nekaj časa nadaljuje misijonar: »Dragi moj, ne smejte mi zameriti, da sem o francoski politiki odkritosrčno povedal resnico. Srce mi krvavi. Ako bi se Francozi zdaj ne bili začeli vtikati v anamske razmere, bi se bilo krščanstvo krasno razvijalo, če bi ga bili tudi cesarji preganjali. Zdaj pa je napredek mnogo let zadržan, in

jaz bi obupal nad vspehi našega dela, ako bi me ne tolažile in navduševale čisto druge reči, kakor je francosko varstvo.«

»In kaj vam daje to tolažbo?« vpraša zdravnik. Čednost in junaštvo naših kristijanov je še moj up, ker tu čednost iz srčnosti kličeta božjo milost iz nebes na to deželo mučenikov. Deček, ki ga hočeva obiskati in o katerem sem vam pravil, mi je v resnici zastava prihodnje zmage.«

Zdaj stopita v palačo, kjer ju peljejo takoj k bolnemu Tuanu, ki je že tri tedne ležal v prostorni in dragoceni sobani. Cesar sam ga je hotel imeti tukaj v svojem obljižu, kjer so ga morali zdraviti najboljši zdravniki anamski in francoski. Tri tedne je Tuan ležal tukaj v omotici. Napadla ga je vročinska bolezen zaradi rane na čelu. Nikogar ni spoznal, tudi svoje matere ne, ki je bila vedno ob postelji svojega dobrega otroka. V svoji omotici je vedno sanjari. Pridigoval je na ves glas o krščanski veri, razlagal je katekizem, priporočal se angelju varuhu in Mariji in mnogokrat v sanjah izlil svojo ljubezen do križanega Zveličarja. V sanjah je blodil, da stoji pred paganskim sodnikom in srčno je pred njim spoznal svojo vero, pripravljen za njo dati svoje življenje in svojo kri. Po cele ure sta poslušala te govore stari Filin in mladi Tuanov prijatelj Lu, da celo cesar v sosedni sobi. In Filin je priznal, da so besede Tuanove, ki jih je govoril v omotici, napravile nanj večji utis in ga bolj prepričale, da je krščanska vera prava, kakor vse druge knjige in dokazi. Zato se je pa tudi začel pripravljati z Lujem na sv. krst. Tudi nekdanji razbojnik Li, katerega je Tuan spreobrnil v ječi in ki je bil zdaj služabnik pri Filinu, je poslušal krščanske resnice.

Današnji dan zjutraj (25. avg.) je Tuana zapustila omotica. A bil je še zelo slab. Mati ga je tolažila, da bode kmalu zopet zdrav. Pa deček odkima z glavo rekoč: »Draga mati, pač ne več! Mene čaka krona nebeška, jaz moram iti s tega sveta in tudi ti, draga mati, prideš kmalo za menoj.«

»Kakor je božja volja!« odgovori mati. »Ako ti je krona res že pripravljena, potem sem vesela.«

Čez nekaj časa prosi bolnik za o. Hoanga. Pri njem opravi natančno spoved z velikim kesom. Potem prosi duhovnika, da bi mu drugo jutro prinesel ljubega Zveličarja kot prvo sv. obhajilo in zadnjo popotnico, ako je vreden. Misijonar mu rad izpolni to prošnjo in mu obljubi, da bode zvečer zopet prišel in ga z molitvijo pripravil na prihod Zveličarjev. Nadalje mu naznani, da se Filin, Lu in poprešnji razbojnik Li skrbno pripravljajo na sv. krst. Tuan pri tej novici popolnoma spremenjen od srčnega veselja izrazi svojo željo, da bi še rad videl te tri spreobrnenjence.

Čez malo časa vstopijo k njegovi postelji. Ponudi jim vesel roko in jih blagruje, ker so poslušali glas milosti božje in mu sledili. In proti Luju obrnjen reče:

»Glej, nebeška kraljica je tebi in tudi tvojemu staremu strijcu, cesar se nisi nadejal, izprosila milost spreobrnenja. Imej njeno podobo vedno v časti. Ko bodeva jaz in mati umrla, še dobiš ta-le križ mladega in srčnega mučenika, Dominika, mojega sorodnika. Jaz mislim, da še bodeš potreboval ta križ, ker anamskim kristijanom se bližajo krvavi dnovi.«

Pri teh besedah prime sv. križ, ga poljubi in da tudi drugim poljubiti. Vseh oči so se rosile. Nato napravi o. Hoang bolniku še posebno veselje, ko ga vpraša, ali bi želel, da bi njegovi trije spreobrneni in zadosti podučeni znanci v sobi pred njim prejeli zakrament sv. krsta. Nič ni Tuan bolj želel, kakor iz Luja napraviti kristijana, in zdaj je prišel trenutek, ko se mu ima izpolniti njegova srčna in sveta želja. Zato pravi: »Le kmalo se naj zgodi, potem rad umrjem!« Na to sklenejo, še tisti večer podeliti sv. krst, pri katerem naj bode francoski zdravnik boter krščencem.

Ko je solnce zahajalo, stopi torej o. Hoang z zdravnikom v sobo, kjer se je imel deliti sv. krst. Vse je bilo krasno pripravljeno. Bolniku nasproti je stal majhen oltar, in na njem med gorečimi svečami podoba Matere Božje, katero je Tuan podaril Luju in pred katero je Lu tako pogosto molil in si prosil milosti spreobrnenja. Pred podobo so klečali krščenci v belih oblačilih. Tuan jim da imena. Filina imenuje Simeona, poprešnjemu razbojniku Liju da ime Dismas, ker ustno izročilo imenuje tako desnega razbojnika. Lu pa je dobil ime Dominik od Tuanovega sorodnika, ki je v mladosti prelil srčno kri za Jezusa. O. Hoang še krščence ogovori v krasnih, navduševalnih besedah. Potem se odpovejo hudemu duhu in spoznajo vero v presv. Trojico ter obljubijo zvestobo sv. križu do konca, na kar jih umije krstna voda vseh grehov ter očisti pred Bogom. Kot otroci hudega duha so še poklekoli pred altar — in zdaj so vstali kot otroci božji in dediči nebeškega kraljevstva. Vsi pričujoči so bili ginjeni in zdravnik, ki je bil boter in ki že mnogo let ni izpolnjeval več dolžnosti sv. vere, zapusti sobo s trdnim sklepom, z Bogom se spraviti in svojo vest očistiti, kar je v naslednjih dneh tudi izpolnil.

Pa tudi cesar je bil globoko ganjen. Opazoval je namreč celi obred iz bližnje sobe. Milost božja je tudi njega klicala in dolgo je omahoval, ali bi ji sledil ali ne. Konečno zakrknje svoje srce pred milostjo božjo, ker je mislil, da zgubi takoj krono in življenje, ako postane kristijan. In zato se je bal. Vendar pa še hoče enkrat videti srčnega Tuana, ki je napravil na njega tak velik utis. Zato pride v prihodnji noči tiho v bolnikovo sobo in namigne materi, da se odstrani. Nato se vsede zraven spečega bolnika. Dolgo gleda v bled in mirno smehljajoč se obraz. Ko se deček prebudi, hoče cesar molčé oditi. A Franc ga spozna in ker mu cesar spregovori nekatere prijazne besede, se mu zahvali za to prijaznost in reče na to z veseljem in spremenjenim obrazom:

»Jaz sem dokončal svojo pot na zemlji. Meni se bliža večna krona, katero je obljubil Jezus Kristus, moj Gospod in Zveličar, vsem, ki v njega verujejo in mu služijo«. Potem pa resno pristavi: »O cesar in vladar! Poslušajte tudi vi glas Jezusa Kristusa, ki vas kliče, da ne zgubite ob enem (pozemeljske) posvetne in nebeške krone!«

Te besede so vznemirile cesarja, ki še govori nekatere nerazumljive besede in odide. Tuan žalosten gleda za njim in reče materi: »O ubogi človek, kaj mu bode pomagala cesarska krona anamska, ako zgubi nebeško?«

Ostalo noč prespi Tuan mirno. Zjutraj ga mati zbudi in moli z njim. Potem mu prinese o. Hoang božjega Zveličarja, katerega spremljajo novokrščenci. Z ginljivo pobožnostjo prejme bolnik zadnjo popotnico. Poneje je le malo več govoril, ker se je pogovarjal le z nebeškim gostom, ki je prišel v njegovo srce. In tri dni pozneje je mirno v Gospodu zaspal brez smrtnega boja, pobožni, srčni in junaški krščanski mladenič. Položili so ga k zadnjemu počitku na vrtu zraven njegovega očeta, kjer se njima je čez leto dni pridružila tudi modra in čednostna krščanska mati in žena. Priprosti križ krasi njihove grobove, ki se ne da primerjati krasnemu spomeniku, ki se vzdiguje nad grobom grozovitega Tidika. A ti, ki počivajo pod priprostim križem, nosijo zdaj krone, medtem ko se o Tidiku more le še reči, da j'jo je imel.

Smešničar.

Potovalni učitelj je prednašal v nekem slovenskem kraju, kakega pomena je streljanje proti toči. Rekel je, da toče ne bo več, ako bo kmet in vinogradnik le o pravem času začel streljati v nevarne megle. Stari kmet, ki je poslušal učitelja, reče: »Hm, hm, tako se je ljubemu Bogu izvila sedaj zadnja siba iz rok.«

(Pri Sv. Jerneju pri Konjicah) obhaja se ob ogromni vdeležbi vernega ljudstva za sklep jubilejnega leta in začetek novega leta, kot zadnjega v tem stoletju, prvokrat sv. misijon pod vodstvom č. gg. od sv. Jožefa pri Celju. Gotovo ostane vsem udeležencem ta slovesnost v vedno veselem spominu za čas in večnost.

(Č. g. Jožef Zagajšek), župnik na Muti pri Marenbergu prebiva sedaj v deželni bolnici v Gradcu, kamor si je prišel zdravja iskat. Na dan sv. Štefana je bil svetimi zakramenti spreviden. Svoje duhovne brate prosi zaemento pri sveti maši.

(Slovanska čitalnica v Mariboru) priredi dne 31. dec. Silvestrov večer s sledečim vspeledom: 1. Gledališka predstava. 2. Petje. 3. Šaljiva pošta. O polnoči nagovor predsednikov. Gostje dobrodošli! K obilni udeležbi vabi odbor.

(C. kr. okrajno glavavarstvo v Brežicah) je imelo 4. oktobra t. l. v Kozjem svoj opravični dan. Imel sem v pisarni okr. zastopa opravek ter zapazil, da so vsa povabila, videl sem jih do 20, edino le v blaženi nemščini pisana; povabljeni so bili seveda sami Slovenci, ker v celem kozjanskem okraju sploh ne najdeš niti enega pristnega Nemca, le uradniki so večidel Nemci ali posilinemci, kakor tudi birači in zasebni uradniki.

(Porotniške obravnave) se bodo v bodočem letu vršile pri okrožnem sodišču v Mariboru dne 13. marcija, 12. junija, 11. septembra, 20. novembra, v Celju pa 13. februarja, 1. maja, 4. septembra in 20. novembra.

(Desetletnica.) Na nedolžnih otrocih dan zbrala se je na Strmecu pri Velikinedelji v hiši dobrih starišev Moravčevih odlična družba, da ž njo s hvaležnim veseljem preč. gg. dr. Medved, Fr. Moravec in Jan Vreže desetletnico svojega duhovništva obhajajo. Že poleti se je v ta namen postavila ravno tam prelepa kapelica sv. družine.

(Žalosten Bjožič.) Božični dan vozili so se nekateri št. Jakobski župljani v Maribor, da k zadnjemu počitku spremijo svojega vrlega soseda Centnerja. V petek hodil je na Ptujsko goro s svojim solovcem iz Stopre, nemudoma ju dohiti voz s kamenjem obložen, kojemu se je zavor odtrgal, ter treščil oba ob tla, da eden brž umrje, drugi pa kmalu na to.

(V Št. Ilju v Slov. gor.) se je državna cesta zopet dala v promet. Meseca junija zasul jo je plaz.

(Umrli je) v Mariboru mnogoletni sluga rajnega škofa Peter Koje po dolgi, mučni bolezn.

Društvene.

(Bralno društvo pri Sv. Barbari niže Maribora) priredi na novega leta dan 1899 popoldan po večernicah v šoli letno zborovanje s sledečim vspeledom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Poročilo tajnika, knjižničarja in blagajnika. 3. Vplačevanje udnine in vsprejem novih udov. 4. Volitev novega odbora. 5. Določitev števila in kakovosti časopisov. 6. Razni predlogi in nasveti glede delovanja društvenega v novem letu. Pridite v prav obilnem številu, komur je kaj mar in mu srce bije za besedo materino. Udnina se je znižala na 1 krono; kar se vplača več, se pa vsprejme z vso hvaležnostjo. Po zborovanju bo predaval potovalni sadjarski in vinarški učitelj g. J. Belé iz Maribora o teh strokah.

(Kapelskemu bralnemu društvu) je daroval umirovljeni profesor g. J. Žitek zabojček knjig poučne in zabavne vsebine, v slov. deloma v hrvaškem jeziku spisanih. Tudi že drugokrat je darovala zasebnica v Varaždinu, gospodična Franciška Kramberger 22 knjig večinoma Mohorskih. Obema blagima darovateljema izreka iskreno zahvalo odbor.

(Narodna čitalnica v Ptujci) priredi na Silvestrov večer gledališko igro: »Štampilhar mlajši«. Po predstavi prosta za-

bava, tamburanje in petje. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Iz drugih krajev.

(Umrli je) dne 24. dec. na Dunaju grofica Thun, žena sedanjega ministerskega predsednika. Rodom je bila kneginja Schwarzenberg. Imela je pobožno in usmiljeno srce. Bila je zavedna Čehinja, in to neki ni bilo za našo politiko malovažnega pomena. Večni mir pokojnici.

(Novo časnikarsko podjetje v Rusiji.) Z novim letom bo začel v prestolnem mestu ruskem, v Petrogradu, izhajati nov časopis za Sibirijo, z imenom »Svjataje«. Tiskal se bo dvakrat na dan v Petrogradu, in vsebina se bo potem brzovjavila v sibirski mesta Omusk, Tomsk, Irkutsk in Krasnojarsk, kjer bo se ves list zopet nastavljal ter razposlal po prostrani hladni Sibiriji. Stroški za to podjetje so preračunjeni na 2½ milijona rubljev, toda podjetniki upajo dobiti 60.000 predplačnikov na list, koji bo stal na leto samo 13 rubljev.

(Lastno mater ustrelil.) Dne 13. t. m. proti 9. uri zvečer se je 11-letni Tomaž Cerkvenik, sin župana v Gornjem Vremu na Kranjskem, v kuhinji igral z nabasano puško. Puška se je sprožila in strel je zadel mater dečkovo v levo koleno tako nesrečno, da je ubožica ob 6. uri zjutraj umrla vsled dobljene rane. Mož je bil o času nesreče odsoten.

(Otroka ustrelil.) Huda nesreča se je zgodila dne 5. decembra pri Štefanu v Važenbergu na Koroškem. Domači sin je čistil staro puško, ne da bi pogledal, da je puška nabasana. Pri mizi je sedel tudi 2leten otrok. Ko je sin za nekoliko časa stopil iz sobe, pride hlapec v izbo in prime za puško. V tem se je puška sprožila in je zadela omenjenega otroka tako nesrečno v prsi, da je takoj obležal mrtev. Pri takih stvarih treba je vedno največje previdnosti.

(Očeta je ustrelil) 11. dec. 18letni posestnikov sin Jan Mihelčič iz Zabukovja na Kranjskem. Poskušal je puško z lova vrnivšega se lovca, ki je s svojim tovarišem pil v Mihelčičevi gostilni, ter vstrelil v hrbet svojega očeta, ki je stal pri mizi. Mihelčič st. je umrl za rano že naslednji dan.

(»Der Süden«.) Edini časopis za politične, kulturne in gospodarske koristi Hrvatov in Slovencev v nemškem jeziku, izhajajoč na Dunaju, zvršil je prvo dobo svojega razvitka. Akoravno je bil časopis »Der Süden« ustanovljen v najgorši dobi, pridobil si je tekom pol leta vendar mnogo prijateljev, ne samo mej Hrvati in Slovenci, temveč tudi med drugim slovanskim svetom. Da, celo med Nemci je našel naročnikov, najboljši dokaz, kako potreben da je bil ta list, ki so ga ustanovili odlični slovenski in hrvaški zastopniki v državnem zboru. Ta časopis, ki je izhajal s kraja po dvakrat na mesec, začel je od začetka novembra izhajati po trikrat na mesec, ne da bi se bila starim naročnikom naročnina povišala. Od mnogih strani dohajajo vesti, da bi list skoro postal tednik. To bode pa le takrat mogoče, ko nam bode za tedensko izdavanje dovolj naročnikov. Vže s tem, da list izhaja trikrat na mesec, so stroški večji, nego naročnina. Zato prosimo slovenske in hrvaške rodoljube, katerim je na tem ležeče, da more ta list dosežati svoje svrhe, da se nanj naročavajo, naročevanje lista čitalnicam, gostilnicam, kavarnam in domoljubnim zavodom priporočujejo. Velike važnosti za list so tudi oglasi (inserati) posebno za one tvrdke in pojedince, koji trgovinskih in družnih zvez izven slovenskih in hrvaških dežela žele. Uredništvo in upravnništvo lista »Der Süden« nahaja se na Dunaju I. Plankengasse 4. Celolefna naročnina znaša 3 gld., polulefna 1 gld. 65 kr.

(Lepo besedičenje.) Znano je, da so Kitajci v izrazih jako dvorljivi, ako govorijo ali pišejo o sebam, ki so starejše ali pa bolj čislane. Ako piše mlajši brat starejšemu, mora začeti tako-le: »Da bi bil de-

ležen vseh blagoslovov človeškega življenja, to je najskrenejša želja tvojega neumnega mlajšega brata«. Naslov se mora glasiti: »Mojemu visokemu, blagohotnemu starejšemu bratu, ki je na lestvici častij dosegel najvišji klin«. Pismo se sklene: »Podpisani, Tvoja najpokornejša opica, vzdiguje svoje roke proseče k Tvoji visokosti, da se poniža in se približa ob priložnosti bednim razvalinam moje kočice«.

(Mladi španjski kralj Alfonzo) se mora učiti tudi vojaške službe. Sestavila se mu je v ta namen iz samih plemenitih dečkov, kojih stariši živijo na dvoru, kompanija, kateri mladi kralj zapoveduje in s katero se vežba. Ker pa še sam tudi vsega ne ve, stoji mu ob strani vojaški učitelj, kateri mu takoj pomaga v vsaki zadregi.

(Cerkev se je podrla.) Strašna nesreča se je dogodila v cerkvi v Sewirnju okraja Kostroma. Ravno med božjo službo se je podrl del cerkvenega oboka, kar je povzročilo neopisen strah. Vse je drlo proti izhodu. Padlo kamenje je ubilo osem oseb, ranilo pa dvajset, med katerimi jih je osem težko ranjenih. Vrhu tega je poškodovanih osem gospej vsled gnječe na izhodu.

(Čudna rekla ma.) V Ameriki je neki mlad trgovec obesil nad svojo prodajalnico tablo z naslednjim nadpisom: »Do sedaj sem cenil prodajati dobro blago po tako nizki ceni samo zato, ker nisem bil oženjen ter mi ni bilo treba trošiti za ženo in otroke. Smatram za svojo dolžnost, da obvestim občinstvo, da to v bodoče ne bode več tako, ker se nameravam oženiti. Vsled tega opozarjam občinstvo, naj si nakupi pri meni blaga še sedaj, ko še nisem oženjen.«

(Dolžina železnic v Evropi.) Vse železnice skupaj so 1. januarja 1898. bile dolge 263 145 kilometrov. Od teh imajo Nemčija 48.116 kilometrov, Francoska 41.342; Rusija 40.262; Anglija 34.445; Avstro-Ogerska 33.668; Italija 15.643; Španjska 12.916; Švedska 10.169; Belgija 5.904; Holandska 3.129; Rumunija 2.880; Danska 2.543; Portugal 2.358; Norvežka 1.938; Grška 952; Švica 3.646; Turčija 2.554; Srbija 570. Ostalih 110 kilometrov odpada na Malto in drugo manje otočje.

(Lakota na Ruskem.) V pokrajini nagonški, permski, simbirski, saratovski in uški je tudi letos beda silna. Da se odvrne huda lakota, bo morala vlada vsaj 5.600.000 stotov žita poslati v te kraje samo za ljudi, ne glede na krmo, ki jo potrebuje živina. Za setev bode treba vse dobiti od drugod. Da konji ne poginejo, je sklenila vlada, da jih preživi v velikih državnih hlevih do začetka poljskih del.

(Morilec cesaričin) Luigi Luccheni sedi sedaj v temnici. Težka ječa mu je neki vendar že nekoliko omehčala srce. Jetničar, ki mu prinaša pičlo hrano, pripoveduje, da so videti sledovi solz na njegovem obrazu. Toda kadar je jetničar pri njem, se vede možko in noče kazati nobene žalosti.

(Beda po velikih mestih.) Dne 13. decembra so našli na Dunaju 56letno postrežnico Terezijo Šavdi in njeno 13letno hčerko Henrijeto, ki sta vsled glada že skoraj popolnoma oslabei. Tudi v velikih mestih je mnogo bede in siromaščine.

(»Dom in Svet«) je edini slovenski ilustrovan list. Ker je v dobrem duhu pisan, da ga ni treba skrivati skrbnim starišem pred svojimi otroki, priporočamo ga še posebno slovenskim družinam. Po naših salonih se najdejo pač nemški ilustrovani listi, tudi jako dvomljive vrednosti, a »Dom in Svet« iščeš zastoj. Ne sramujmo se slovenskih knjig po salonih!

(Veselo naznanilo.) Ljubljanski škof dr. Jeglič naznanja v zadnjem pastirskem listu, da namerava ustanoviti katoliški gimnazij. Stroški bodo znašali pol milijona. Polovico denarja ima že škof v rokah; da se nabere tudi druga polovica, obrača se z iskreno prošnjo do svojih vernikov. Ker bodo gimnazij smeli obiskovati ne samo gojenci

dijaškega semenišča, ampak tudi dijaki, ki se mislijo posvetiti kakemu posvetnemu stanu, bo gimnazij postal velikega pomena za bodočnost Slovencev.

(Nemški cesar) Viljem je prosil, kakor poročajo berlinski časniki, našega cesarja, naj mu posodi 12 milijonov mark. to je po našem okoli 7 milijonov goldinarjev. V zadnjem času se je veliko pisalo o nekem pismu, ki jo je postal nemški cesar našemu presvitemu vladarju. V tem pismu je ravno nemški cesar prosil posojila.

(Sejmi.) Dne 31. dec. v Poljčanah, v Brežicah. Dne 2. januarja v Št. Juriju na južni žel., v Bučah in na Brenski gori, v Mariboru (levi breg). Dne 3. jan. v Radgoni. Dne 4. v Lučah in Imenem. Dne 5. jan. v Turniščah.

Loterijne številke.

Gradec 24. dec. 1898: 53, 84, 45, 55, 39
Dunaj : : : 3, 1, 55, 37, 83

Žitne cene.

Ime mesta (za 100 kil)	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Koruza		Proso		Ajdina	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.
V Celju...	10	25	7	30	7	50	6	40	7	58	10	—	8	53
V Celovcu.	10	25	9	43	9	—	7	17	6	96	—	—	—	—
Na Dunaju	9	58	8	60	9	25	6	25	5	15	—	—	—	—
V Gradcu.	10	90	9	—	7	50	7	50	6	40	6	80	9	—
V Ljubljani	11	41	9	—	8	—	6	70	7	—	—	—	—	—
Na Ptuju.	9	—	7	50	6	50	6	50	6	40	7	50	7	—
V Mariboru (za 100 kil)	9	80	7	90	6	90	6	20	6	—	6	40	7	40

Listnica upravnitva.

P. n. naročnikom „Slov. Gospodarja!“ Da pri obilnem številu naročnikov in pri večkratnih enakih imenih ne bo pomot, naj stari naročniki zapišejo, kadar pošljejo naročnino, vsikdar številko adresnega ovitka, novi pa pristavijo besedi: **nov naročnik**. Ako med letom lista ne dobiš pravočasno, ne huduj se nad upravnitvom, ki vsikdar razpošilja list vsem naročnikom. Potrpi nekoliko dnij; morebiti je bil list zaplenjen in potoval v koš, ali si vsled zanikarnosti na poštab ogleduje tuje kraje. Ga za par dnij ni, vzemi četrt pole navadnega papirja, zapiši nanj: Številke... „Slov. Gospodarja“ nisem prejel. Potem naslov: **List pregani dvakrat**, pa zapiši na zunanji strani: **reklamacija**, spodaj pa naslov: **Upravnitvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru** in daj na pošto brez marke. Reklamacija ne stane nič. Ostani listu zvest in plačaj, da ti je list cenejši, celo naročnino naenkrat, če le mogoče o novem letu za celo leto naprej. Pridobi kakega novega naročnika, vsak vsaj enega, pa nas bo za polovico več. Le ako je mnogo naročnikov, ima list moč in veljavo, pa vžene nasprotnike v kozji rog. Sicer pa želi vsem p. n. naročnikom „Slov. Gospodarja“ vesele božične praznike in srečno novo leto upravn. „Slov. Gosp.“ —

Druga poboljšana izdaja!

Izšla je nova knjiga v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

Obravnava proti anarhistu
Luigi Luccheni-ju,
morilecu Nj. Vel. avstr. cesar., kraljice ogrske, Elizabete.
— Popis življenja blage vladarice in groznega umora —

Knjižica velja 20 kr., s pošto 22 kr.; naročila sprejema in odpošilja: *Vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru.*
Pri naročilu 100 knjižic se cena precej zniža. — Trgovci, ki žele razprodajati, naj se oglase!
Knjižice se dobivajo po isti ceni tudi pri sledečih trgovcih: Karol Bastianschitz v Slov. Gradcu. — R. Pitschl v Slovenski Bistrici. — Alto Huber v Ljutomeru. — Anton Umek v Brežicah. — Zwenkel in drug. v Sevnici na Savi. — Vil. Blanke in J. N. Peteršič v Ptuju. — Še precej imamo v zalogi knjižic.

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka
J. F. PEYER-a
Koroška Allee — Maribor — Hilarinsstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo. 41-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

Vsem prečastitim naročnikom in znancem
želim prav veselo in
srečno novo leto
Karol Tratnik
v Mariboru.

Najnovjši strojiza pripravo poklaj:

Slamorenice, krompir- in reporenice, drobilni in stiskalni stroji, soparni stroj živalske poklaje, prenosilne peči s štedilnim kotlom, kateri slednji je položen, ali ne, vravan tako, da stoji, ali se prevaža, da se kuha ali pari v njem živinska poklaja, krompir; služi še drugim gospodarskim in domačim potrebam itd.

Nadalje: **Stroji za luženje turšice, čistilnice za žito (vetrnice), žitni trijerl (žitočistilniki), stiskalnice za seno in slamo**, ki se gonijo z roko, stojijo, ali se lahko prevažajo. Vse imenovane stroje izdeluje in prodaja z jamstvom, da so najboljše, najtrpežnejše izdelani.

PH. MAYFARTH in drug,
c. kr. izjemno priv. tovarne gospodarskih strojev, livarne in fužine s parom
Na Dunaju, II. Taborstrasse št. 76. 6-6

Odlikovani z več kot 400 zlatimi, srebrnimi ter bronastimi kolajnami.
Ilustrovani katalogi in priznanilna pisma gratis. — Zastopniki in prekupci se želijo.

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastoj. Pristen samo pri **A. Wolffsky ju** v Berlinu, N. 37. 9-26

Oskrbništvo grajščine
Herbersdorf
prodaja od železniške postaje Wildon na Stajarskem proti povzetju
jabolčnik
zlatorumen z izvrstnim okusom, po 6, 8, 10 in 12 kr. liter. 21

Svoji k svojim!
Anton P. Kolenc,
trgovec v Celju
v „**Narodnem domu**“
in „**pri kroni**“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.
Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretnino.

Z velespoštovanjem 40-52

Anton P. Koleno.

Novozidana hiša

z 6 stanovanji, vrtom in z lepo veliko kletjo v Mariboru je na prodaj ali pa se tudi zamenja za tako posestvo na deželi. Klet je pripravna za mizarstvo ali ključavničarsko delavnico. Več se zve v koroški ulici hiš. št. 110. 3

Cenejše, kakor pri vsakem mizarju se kupujejo pri meni truge.
Lepo lakirane, močne truge od 4 gold. naprej. 10-10

Friderik Wolf,
naprava za pokopavanje mrličev.
V Tegethoffovih ulicah, 18.
Blumengasse, 10. v Mariboru.

Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru, koroške ulice 5,
ima najboljše stroje, najnovejše črke in moderne obroke ter se priporoča, da napravi vse v nje stroko spadajoče dela, kakor:

Pisma, ovitke, okrožnice, račune, opomine, menjice, cenike. Jedilnike, vabila, vsprejemnice. Zaročna naznanila in pisma, vizitnice in napisnice, Plakate in naznanilne cedulje itd. Diplome za častne srenjčane in ude družtev, Parto in Zalostinke v najlepši opravi.

Zaloga vseh tiskovin
za župnijske, šolske in občinske urade.

Maribor, dne 31. decembra 1898.

Račun za obrtnike in podjetnike

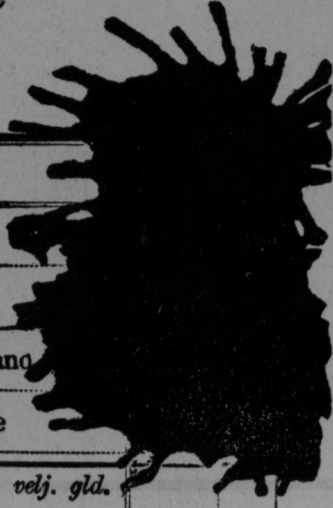
izvršuje pri najuljudnejši postrežbi in najnižji ceni:

Plača se v Mariboru.

Dno	komad	
januar 14.	2000	Zalepke z nadpisom
marcij 12.	4000	Memorande na dolgo-kariranem papirju
april 8.	3000	Račune 4° pol pole na dveh straneh tiskane
oktober 23.	500	Naslovnice, velike, v dveh barvah tiskane

Skupaj av. velj. gl.

Tiskarna sv. Cirila.

Spretnega učenca

z dobrimi šolskimi spričevali sprejme takoj
Tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.

Wertheim-Triplex se rabi tudi na cesarskem dvoru.

Visoki stroj za gonjo z nogami po nižani ceni gl. 35-50

Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo.

Alli že poznate Wertheimov Triplex? (Nove patentovan?) 9-10

Razpošiljatev šivalnih strojev
STRAUSS
Dunaj, IV. Margarethenstrasse 12 dn.

Wertheimovi šivalni stroji.

Jako izvrsten, čisto tiho šivajoč, po najnovejših iznajdbah popravljen stroj za obitelji in obrt.

Zahtevajte cenike in obrazce šiva.

30 dni na poskušnjo. Jamči se za pet let. Vsak stroj, ki se v času poskušnje ne obnese dobro vzamem na lastne stroške brez ovire nazaj.

Agentov ni, zato prodajam za polovico navadne cene najboljšo robo.

Alli že poznate Wertheimov Triplex? (Nove patentovan?) 9-10

Razpošiljatev šivalnih strojev
STRAUSS
Dunaj, IV. Margarethenstrasse 12 dn.

Izvrstno olje iz kostij

za šivalne stroje, kolesa, kakor tudi izvrstno olje za svetljava, ki se ne kadi, za kolesne svetilke, iz tovarne olja iz kostij H. Moebius & Fils, Basel (Švica). Dobi se pri: Jan. Erhartovih naslednikov R. Strasmayer, puškar.

Francu Neger, trgovina za šivalne stroje in kolesa.

Herm. Prosch, trgovina za šivalne stroje in kolesa. 4-26

DOM IN SVET

SLOVENSKI LIST S PODOBAMI

Izhaja v Ljubljani v zvezkih dvakrat na mesec na dveh polah. — Podaja pesmi, povesti in znanstvene spise, posebno o slovenski domovini.

Stane na leto 4 gl. 20 kr. na pol leta 2 gl. 10 kr., četrt leta 1 gl. 5 kr. — Dopisi in denar se pošiljajo „DOM IN SVET“-u v LJUBLJANI.

Kuharica

poštenega obnašanja in večja vsakega dela, stara 34 let, želi nastopiti službo v kakem župnišču. Naslov pov. upravništvo lista. 2-3

Klavir,

dobro ohranjen, za 45 gold. na prodaj. Skladišče klavirjev in harmonijev: Berfa Volkmar v Mariboru, Herrengasse 54, 2-2 nasproti e. kr. gimnaziji.

Najboljši prah za živino

je Barthelovo apno za klajo; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne shujša. stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso. Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastoj. 5 kil za poskušnjo 1 gl. na Dunaju. 7-20

M. Barthel in drug.
na Dunaju,
X. Keplergasse 20/V.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča **po pošti.**
Pogled mestnega trga in lekarne Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

8-12

Ubald pl. Trnkóczy,

lekar pri rotovžu zraven mestne hranilnice v Ljubljani priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-ja
želodečne kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 1 tucet 2 gl.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
krogljice odvajalne (čistilne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., zametek 1 gl. 5 kr., pet zametkov 4 gl. 75 kr.

Marija Zell. Varstvenznamka. Pocukrene krogljice, 1 škatlj. 40 kr., 3 škatlj. 1 gl.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., pol tucata 2 gl. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
protinski ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kol bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljuje drgnenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljiv. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gl. 50 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja tinktura za

kurja očesa, izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradovice, utrpjenosti kože, izsušeno sredstvo samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. Steklenica po 40 kr. Šest steklenic 1 gl. 75 kr.

Varstvena znamka.

Slovenci!

Že v sedmi popravljeni izdaji je izšel v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, koroške ulice št. 5.

po vsem Slovenskem priljubljeni

VENEČ

pobožnih molitev in svetih pesmi.

Spisal duhovnik lavantinske škofije.

Krasno vezan z zlato obrezo stane fl. 1-60, lično v usnje vezan z barvano obrezo gl. 1-40.

Za pošto se naj pridene 10 kr.

Slovenci, pridno si naročajte lepo knjigo!

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinе raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspех in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštnem povzetju, ali pa, če se denar že naprej pošlje.

Naslov: Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3. 19-26

Dobra, varčna kuhinja.

Maggi-jevo juhino sladilo je edino, ki more v trenutku močno napraviti vsako juho in vsako slabotno pomako; — le nekaj kapljic zadostuje. Dobiva se v originalnih steklenicah od 50 vinarjev naprej v vsaki delikatesni, kolonijalni in špecarijski prodajnici in drogerijah. Originalne steklenice se zopet po ceni napolnjujejo z Maggi-jevim juhinih sladilom.

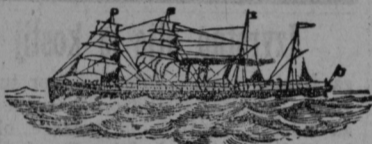
2-12

V tiskarni sv. Cirila v Mariboru izšla je na
176 strani obsegajoča knjižica:

V Marijinem Celju.

Zgodovinske in potopisne črtice.

Spisal in izdal
s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju,
Dr. Anton Medved, c. kr. profesor v Mariboru.
Cena knjižici 30 kr., po pošti 35 kr.

Vožnje karte
in
tovorni listi
v

Ameriko.

Kralj. belgijski poštni parnik

**Red Star Linie iz Antwerpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijovana od visoke c. kr. avstrijske vlade. Pojasnila daje
radovoljno

Koncesijovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 4, (pritličje n. 1.)

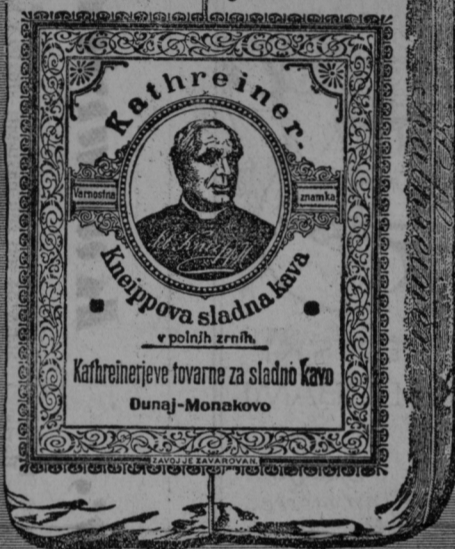
Stefan Kaufmann,

trgovec z železnim blagom v Radgoni 8

priporoča svoje železna štedilna ognjišča (Sparherd) in peči,
kakor tudi Marija-Celjske vlite kotle po najnižjih cenah.

PRISTEN

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)
vseblina 500 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in
jemljejo kupovalci le take izvirne zavoje.

9-1

Avtonomna pasta množico živali.
Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 1.20.
Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na
njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega
druha in se stavi sama. Povsod najboljši
vspehi. Se pošilja proti poštunim povzetjem.
M. Feith, Dunaj II., Taborstrasse 11/b.

Zyanjarija

Največa žganjarska zaloga na Štajar-
skem po čada nizkih cenah. Zdravilski
konjak za boleznike in okrevalce kemico
razložen in spoznan za čisto vinsko pre-
kapnino. 142

R. Wiesetja v Hočah pri Mariboru.

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi po-
slali tako izvrstno zdravilo zo-
per kašelj in prsobol. Porabil
sem samo edno steklenico trpot-
čevega soka, pa mi je skoraj
preminol kašelj in prsobol. Poš-
ljite mi takoj še 3 steklenice
Vašega izvrstnega trpotčevega
soka in zraven 2 zavitka čaja
zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-
Saft), izvrstno sredstvo zoper ka-
šelj, prsobol, hripo, raduhi in za-
starele bolezni, se dobiva vedno
svež v lekarni k „Zrinjskemu“
(H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg,
št. 20).

Vsako naj pazi na varstveno
znamko, ker samo oni trpotčev sok
je iz moje lekarne, ki ima na ste-
klenici sliko Nikolaja Šubića Zrinj-
skega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka
tako plačanega 75 kr. Zraven tr-
potčevega soka je dobro rabiti tudi
gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega
čaja tako plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja
vsak dan po poštunem povzetju. Kdor
pošlje denar naprej, naj pridene za
tovorni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil
pri Vas steklenico krepilnih
švedskih kapljic. One so meni
in mojim znancem ugajale do-
bro, zato Vas najtopleje zahval-
im za to zdravilo. Blagovolite
mi za moje znance poslati še
3 steklenice po 80 kr. po pošt-
nem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega
travnja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave krepilne švedske kap-
ljice delujejo izvrstno proti vsem
želodčnim boleznim, pomagajo k
prebavljenju, čistijo krv in krep-
čajo želodec. Po teh kapljicah iz-
ginejo vse bolezni želodca in črev,
pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno
znamko, ker samo one krepilne
švedske kapljice so iz moje lekarne,
ki imajo na steklenici sliko Niko-
laja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega.

Cena edne steklenice krepilnih
švedskih kapljic tako plačanih
80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštunem
povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj
za poštno spremnico in zabojček
doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.
Ako naročbe znašajo 5 gold. in
več, pošiljajo se franko.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri me-
sece na trganju in kostoboli.
Ko pa je začela rabiti Vaše „ma-
zilo proti kostoboli“, vzala je
že tretji dan, pa danes hvala
Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za
to izvanredno mazilo, ostajam
pokoren sluga

Jernej Lisički.

V Strmcu poleg Stubice,
22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)
je prav dobro zdravilo zoper trga-
nje v kosteh, revmatizmu, bolečine
v križu, prehlajanje pri prepihu
itd. Mazilo jači utrujene žile ter
krepki stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti
varstveno znamko, t. j. sliko Ni-
kolaja Šubića Zrinjskega, bana hr-
vaškega, ker samo ono mazilo je
iz moje lekarne, ki nosi na stekle-
nici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega ma-
zila tako plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštunem
povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj
pridene za poštno spremnico in za-
bojček 20 kr. 12-32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Lepo posestvo

okoli 60 oralov, ki se drži skupaj in ob-
stoji iz 10 oralov njiv, 26 oralov travni-
kov, in ostalo iz lepega, dragocenega
smrekovega gozda, se prodaja pod prosto
roko. Potrebno kmetijsko poslopje, obo-
kan hlev za 40 glav goved, opekarna
(ciglarna) itd. je v najboljšem stanu. Več
pove le direktnim kupcem tvrdka Janez
Jellenz, Rathausgasse v Celju. 5-5